ПАХТАКОР ЗАФАР АРАФАСИДА!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашинғиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 253 (13.209).
28 ОКТЯБРЬ 1965 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 27 октябргача бўлган маълумот

(Планга нисбатан процент ҳисобида, биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи стун — мавсум бошидан, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан).

ТОШКЕНТ	0,54	109,61	0,30	111,94
ХОРАЗМ	0,16	108,63	0,06	80,59
САМАРҚАНД	0,71	102,67	0,22	73,67
СУРХОНДАРЕ	0,62	102,24	0,05	96,06
Фарғона	1,05	98,28	1,07	91,39
Қашқадарё	0,50	97,99	—	37,05
Қорақалпоғистон АССР	0,48	96,13	0,20	72,73
Андижон	1,13	94,49	1,05	80,01
Бухоро	0,35	93,48	—	27,46
Сирдарё	0,90	90,03	0,45	107,63
Узбекистон ССР бўйича:	0,74	98,45	0,45	85,75

Республикада 26 октябрь куни 26.752 тонна пахта тайёрланди.

Болгариялик меҳмонлар Москвадан жўнаб кетдилар

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан, дўстона визит билан Москвада меҳмон бўлиб турган Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолари: Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Живко Живков, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг секретари Боян Билгаранов, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Станко Тодоров ҳамда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Тано Цолов 27 октябрда ўз юртларига жўнаб кетдилар.

Болгария Халқ Республикасининг партия ва давлат раҳбарларини внуково аэродромида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар узатиб қолдилар. (ТАСС).

ПАРТИЯ ХОДИМИ

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми буюк Коммунистик партия ва ҳар бир коммунистнинг, бутун совет халқи ва ҳар бир коммунизм қурувчисининг чин хоҳиш-иродасини ёрқин ифодалаб, экономикамиз равнақи суръатларини янада тезлатишга қаратилган тарихий қарорлар қабул қилди. Марказий Комитетнинг ўтган йилги октябрь ва ноябрь, бу йилги март пленумлари қарорлари сингари бу қарорлар ҳам энг адолатли социалистик ижтимоий тузумимизнинг тенгсиз афзалликларини рўй-рост намойиш қилиш учун, энг илғор социалистик экономикамизнинг битмас-туганмас резервларини тўла ишга солиш учун улкан майдон ва кенг уфқлар очиб берди. Қаҳрамон ва бунёдкор халқимизни коммунизм сари элтадиган йўл яна ҳам равшанроқ, бу азм сафарда ҳал этиладиган вазифалар тағин ҳам аниқроқ бўлиб қолди.

Халқимиз бошидан кечираётган ушбу жаҳоншумул-тарихий айёмларнинг катта ҳақиқати шундан иборатки, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш вазифалари тобора кенг кўлам касб этмоқда, тинмай мураккаблашиб бормоқда. Бу эса Коммунистик партия фаолиятининг янада такомиллашувини, унинг ташкилотчилик санъати ва сиёсий раҳбарлик маҳоратининг янги камолотини тақозо этади. Партия Марказий Комитети сўнгги Пленумларининг қарорлари билан хўжалик ва маданий қурилишимиз соҳасида энг қулай янги имкониятлар вужудга келган ҳозирги шароитда партия ташкилотлари ва коммунистларнинг моддий ва маънавий ҳаётимизнинг ҳамма жабҳаларига ҳаётбахш таъсирини янада ўстириш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бас, шундай экан, ушбу ҳаётий заруратдан ҳар бир партия ташкилоти ва коммунистнинг, аввало, ҳар бир партия ходимининг ғоят юксак роли, фақат олдинги сафлардаги ўрни ўз-ўзидан равшан бўлиб қолади.

Партия ходими бажараётган вазифасининг қанчалик катта ёки кичиклигидан қатъи назар, партия ва коммунистлар оммаси иродаси билан энг олдинги сафга қўйилган жанговар ходим, партия ташкилоти штабининг актив жангчиси, партияликлар азми мужассам бўлган олий орган — партия комитетининг оташин курашчисидир. Буюк Ленин партияси сингари унинг азиз фарзандларидан бири — Узбекистон Компартияси ҳам ўз сафларида ана шундай партия ходимларининг бутун бир отрядини камол топтирди. Ҳар бир совет кишисининг қалби ва онгига партия ғояларини сингдириш санъатини, оммани ушбу ғояларни амалга ошириш учун курашга илҳомлантириш, уюштириш ва сафарбар этиш маҳоратини мукаммал эгаллаган партия ходимининг кўпдан-кўп ажойиб фазилатлари бор.

Район, шаҳар, область партия комитетлари ва бошқа партия органларининг секретарлари, шунингдек кўплаб масъул ходимлари устав талабларини яхши билиб олганликлари билангина эмас, балки аввало, шу юксак талабларни амалда жанговарлик билан бажаришлари, мустақил қарорлар қабул қила олиш, принципиал йўл тута билиш маҳоратлари билан ажралиб турадилар. Ҳар бир партия ходими ва раҳбарининг сўзи ва фаолиятига мазмун ва салобат бахш этадиган, унинг обрў-эътиборини ошириб, омманинг севикли етакчиси, ташкилотчисига айлантирадиган фазилат — кўпчиликнинг фикр-мулоҳазаларига ҳамиша сезгирлик билан қулоқ солишдан, бу фикр ва таклифларни амалий иш чоғида тўла ҳисобга олишдан, кишиларга қаттиқ талабчанликни чуқур партиявий ғамхўрлик билан қўшиб олиб боришдан иборатдир.

Узига ишониб топширилган конкрет иш учунгина эмас, шунингдек ўз коллективдошлари, бутун коллективи бажараётган иш учун ҳам тўла масъулият ҳис этиш, ўзининггина маҳорат-малакаси ва билимларини ошириш билан бўлиб қўя қолмай, балки бошқаларнинг, аввало ва кўпроқ бошқаларнинг малака-маълумотини ўстириш ғамини ейиш, ўз манфаатини коллектив ва кўпчилик манфаатидан кейин қўйиш — партия ходимининг ёрқин фазилатларидан биридир. Ҳамиша ташаббус кўрсатиб ишлаш, кечаги ёки бугунги куннигина эмас, шунингдек эртанги кунни, келажакни кўриб ишлаш, халқнинг моддий ва маънавий неъматлари хазинасини бойитиш учун ҳамма нарсани ишга солиб меҳнат қилиш партия ходимининг асл хислати, шонли бурчидир. Хоразмдаги Янгиариқ район партия комитетининг кўпчилик ходимлари, аввало райкомнинг биринчи секретари М. Маткаримов ана шундай партия ходимидир. Район меҳнаткашлари, айниқса пахтакорлар ўртасида кўтарилаётган бир қанча ватанпарварлик ташаббуслари ўрток Маткаримов ва унинг партия ходимларидан иборат дўстлари номи билан боғлиқдир. Ана шу фазилатлари туфайли омма ўртасида орттирган обрў-эътибори, қозонган меҳр-муҳаббати партиянинг жанговар ходими Мадамин Маткаримовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган олий унвон инъом этди.

Марказий Комитетнинг сентябрь Пленуми қарорлари партия комитетлари ва уларнинг актив жангчилари — партия ходимларининг вазифаларини жуда батафсил ва ғоят аниқ белгилаб берди. Улар корхоналарнинг фаолиятини доим ўрганишлари ва камчиликларни топиб бартараф қилишда хўжалик раҳбарларига ёрдам беришлари, меҳнаткашларнинг куч-ғайратини ишлаб чиқаришдаги барча резервларни қидириб топиб ишга солишга сафарбар қилишлари лозим. Саноат ишлаб чиқариш экономикасини пухта билиш, моддий ва меҳнат резервларидан оқилона фойдаланишни қатъий йўлга қўйиш, кадрларни иқтисодий билимлар билан қуроллантириш, уларни ишлаб чиқаришни яхшилашнинг иқтисодий воситаларидан омилкорлик билан фойдаланишга ўргатиш партия комитетлари, ҳар бир партия ходимининг шарафли бурчидир.

Социалистик экономикамизнинг коммунизм сари ривожида ижтимоий меҳнат унумдорлигини тинмай юксалтириш воситаси бўлмиш иқтисодий стимулларнинг қудратини партия яна бир бор таъкидлаб кўрсатди. Шу билан бирга у, меҳнаткашларнинг коммунистик онглилигини ошириш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш йўлини бундан буён ҳам амалга ошираберади. «Ҳар бир меҳнаткаш, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорида, — ўз ишига онгли, ташаббускорлик ва ижодкорлик билан муносабатда бўлган тақдирдагина, ҳар бир киши халқ мулкига эҳтиёткорлик ва омилкорлик билан қараган тақдирдагина коммунистик жамият қуриш учун кураш олиб бориш мумкин». Бинобарин, коммунизмни рўёбга чиқараётган меҳнатга маънавий стимулларни бутун чоралар билан ривожлантириш, омманинг чинакам коммунистик ижодкорлигини равнақ топтириш партия ташкилотлари, уларнинг жанговар штаблари ва оташин жангчилари — партия ходимларининг муқаддас бурчидир.

АРХИТЕКТОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

27 октябрда Катта Кремль саройида архитекторларнинг Бутуниттифоқ тўртинчи съезди очилди. Съезд ишида мамлакатдаги барча иттифоқдош республикалардан вакил бўлиб келган 500 делегат қатнашмоқда.

Съездни энг кекса совет меъмори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Г. Гельфрейх очди.

Делегатлар КПСС Марказий Комитети Президиуми составини съезднинг фахрий Президиумига сайладилар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Рудаков КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг съездга йўллаган табрикномасини ўқиб берди. Ҳозир бўлган кишилар табрикномани узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР Архитекторлар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. Орлов правлениенинг ҳисобот докладини ўқиб берди. (ТАСС).

КОНТРОЛНИНГ КУЧИ— ОШКОРАЛИКДАДИР

Контроль натижаларини эълон қилиб бориш унинг кучини, таъсирини янада оширади, ижтимоий фаолиятнинг мана шу муҳим соҳасига кенг оммани жалб қилиш имконини беради. Область партия-давлат контроли комитетлари редакцион кенгашлари раисларининг 27 октябрда Тошкентда бўлиб ўтган кенгаш-семинарида ана шу ҳақда гаплашиб олинди.

Кенгаш ишида область газеталарининг редакторлари, редакцион кенгашларнинг аъзолари қатнашдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитети редакцион кенгашининг раиси М. Қориев ўз нутқини партия-давлат контролининг энг муҳим ленинча принципларидан бири — унинг натижаларини кўпчиликка эълон қилиб бориш масаласига бағишлади.

Семинар қатнашчилари ўз иш тажрибаларини ўртоқлашдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитети раисининг ўринбосари И. Р. Арнаутов семинар қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

СУЗ — МАШЪАЛЛАРИМИЗГА

КОМПЛЕКС ЮКСАЛИШ

«Инсон қўли—гул», деганлари рост гап. Ижодкор киши қўли билан чўлларга жон киритади, кўз илғамас даштларда боғ-бўстонлар яратилади, тош устида гул кўкаради. Чунки уларнинг ихтиёрида қудратли техника ва мушкулини осон қиладиган бошқа воситалар етарли даражада бор. Уз эгасининг иродаси билан бу техника гиёҳ унмас чўлларда экинлардан мўл ҳосил етиштиришда, бойликларни кўпайтиришда, хўжаликни комплекс юксалтиришда, давлат хазинасига йил сайин кўпроқ маҳсулот тўкишда ноз-неъмат яратувчиларга мадад бермоқда. Буни бизнинг колхозимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Яқин-яқиндагина нуқул даштдан иборат бўлган, зарарли тузлар билан қопланган ерларимизда колхозчиларимизнинг астойдил меҳнатлари туфайли, машиналарнинг қудратли кучи билан олтин ундирилаяпти. Экин майдонларимиз йилдан-йилга кенгайиб, ҳосилдорлик тобора ошяпти. Бунинг учун узоққа бормай, бу йил эришилган ютуқларни кўрсатиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади.

Бу йил колхозимизда 2120 гектар ерга прогрессив усулда чигит экилди. Бу майдоннинг ҳар гектаридан камида 33 центнердан хирмон кўтариб, давлатга 7 минг тонна «оқ олтин» топшириш ҳақида қилган ваъдаларининг устидан чиқиш учун пахтакорларимизга ҳар йилдагидан ҳам қаттиқроқ меҳнат қилишга, сув танқислигини енгиш, жазирама офтоб тиғида, кечани кундузга улаб ишлашга тўғри келди. Барча имкониятлар ва ички резервлар ишга солиниб, ғўзалар об-тобида парвариш қилинди, экин чанқатиб қўйилмади, озуқага вақтида тўйдирилди, ҳашаротга ем қилинмади, бегона ўтга олдирилмади, иссиққа чақтирилмади. Агротехника тадбирлари бир-бирига чамбарчас боғлаб олиб борилганлиги туфайли далаларимизда мўлжалдагидан ҳам юқори ҳосил етиштирилди.

Мана энди улкан хирмон ҳам кўтарилди. Ҳар гектар ердан 33 центнердан «оқ олтин» олиниб, давлатга 7 минг тонна пахта сотилди. Топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга ўтди. Маҳмуд Мингниёзов, Уроз Тошев, Турсун Шукуров ўртоқлар бошлиқ бригадалар катта майдоннинг ҳар гектаридан 36-37 центнердан, Холбой Эшқурбонов, Умбар Авазов, Иброҳим Ҳожиқулов ўртоқлар бошлиқ бригадалар эса 38-39 центнердан хирмон кўтариб, ҳаммага намуна бўлдилар.

Колхозимизда пахта тайёрлаш йиллик плани 42 иш кунида 101 процент адо этилди. Йиғим-теримнинг ҳар йилдагидан ҳам кўпроқ механизациялаштирилганлиги бунда катта роль ўйнади. Бу йил далаларимизда 7 агрегат тинимсиз ишлади. Ҳар бир машина бункеридан ўртача 55 тоннадан «оқ олтин» тўкилди. Ҳосилни машинада териш плани ҳозирданоқ 110 процентдан ошиб кетди.

Бизда қишлоқ хўжалигининг бажарилмаган соҳаси қолмади. Пилла тайёрлаш йиллик плани 115 процент, шоли тайёрлаш плани 202 процент, сабзавот тайёрлаш плани 110 процент, мева тайёрлаш плани 100 процент, картошка 135 процент, узум 107 процент, тухум 170 процент, сут тайёрлаш плани 100 процент бажарилди.

Далаларимизда ҳосил ҳали бор. Бу ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб-териб олмаганимизча дала ишларини сира бўшаштирмаймиз. Давлатга яна бир минг тонна қимматли маҳсулот сотамиз. Шу ҳисобдан ҳозир 400 тоннага яқин пахта тайёрланди. Юксак мажбуриятимизнинг тезроқ бажарилишига эришиш, келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратилишини таъминлаш мақсадида бундан кейин дала ишларини конвейер усулида ташкил қиламиз. Колхозчиларнинг бир қисми далаларни ҳосилдан тозалашга, бир қисми пайкаллардаги ғўзапояларни йиғиштириб олишга, учинчи қисми кузги-қишки тадбирларни кучайтириш билан боғлиқ бўлган ишларга сафарбар этилади. Иш устидан назорат янада кучайтирилади ,сифатга алоҳида эътибор берилади.

Маълумки, ер музлаб қолгач, трактор плугларининг тиши тупроққа яхши ботмайди. Ботганда ҳам катта-катта кесаклар кўчади. Натижада шудгорлашнинг сифати бузилади, бир иш икки бўлади. Саёз шудгор қилинган карталарни эрта баҳорда қайта ҳайдашга тўғри келади. Кўкламги ишларнинг ҳажми ортиб кетади, чигит экиш орқага сурилади. Бу эса уруғни ўз вақтида текис ундириб олишга салбий таъсир қилади. Бир вақтлар йўл қўйиб келинган бу жиддий камчиликларнинг яна такрорланмаслиги учун биз барча зарур чораларни кўрмоқдамиз. Бошқа экинлардан бўшаган далалар, партов ерлар чимқирқарли плуглар ўрнатилган тракторлар билан 30-32 сантиметр чуқурликда шудгор қилиняпти. Пахта майдонларини шудгорлашга ҳам яқин кунларда қизғин киришамиз. Шўр ерларнинг зарарли тузлари яхшилаб ювиб йўқотилгандан кейин ҳайдалади. Акс ҳолда шўр тузлар тупроққа аралашиб кетади, оқибатда унинг шўрини йўқотиш қийинлашади.

Ўғит—мўл ҳосил калити. Тупроққа ўғит қанчалик кўп солинса, унинг қуввати шунчалик ошади, ўғит тупроқнинг структурасини яхшилайди. Кузда солинган маҳаллий ўғит, айниқса гўнг тупроқни қишда иссиқ сақлайди, турли офатлардан асрайди. Буни биз кўп йиллик тажрибамизда кўриб келмоқдамиз. Шу тажрибаларимизга тўла амал қилиб, ҳар йилдагидек бу йил ҳам биз ҳамма майдонларни шудгорлаш олдидан ўғитлаймиз. Ерларга биринчи навбатда гўнг соламиз. Ҳар гектар экин майдони ҳисобига 4-5 тоннадан гўнг чуқурларда чиритилади. Чиринди маълум миқдордаги минерал ўғитларга аралаштириб солинади.

КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисидаги хушхабар ва КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари колхозимиз пахтакорларини ҳам янги меҳнат зафарларига бениҳоя руҳлантириб юборди. Партиямиз даъвати виждон амри эканлигини колхозимизнинг ҳар бир аъзоси яхши билади. Шунинг учун ҳам улар партия даъватига амалий иш билан жавоб бермоқдалар, далалардаги ҳосилни жадал йиғиштириб олиш учун ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ ишлаётирлар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти октябрь байрамигача ҳамма ҳосилни йиғиштириб олиш учун зарур чораларни кўрадилар.

Иброҳим ЧОРИЕВ,
Сурхондарё область, Шўрчи районидаги «Коммуна» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

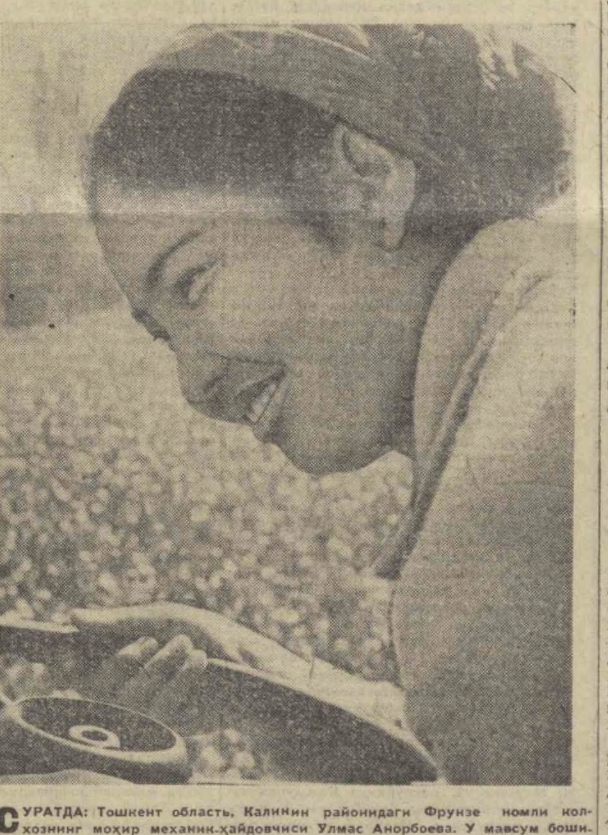

СУРАТДА: Тошкент область, Калинин районидаги Фрунзе номли колхознинг моҳир механик-ҳайдовчиси Улмас Анорбоева. У мавсум бошидан буён машина бункеридан 80 тоннадан зиёдроқ пахта тўкди.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТУРКМАНИСТОН ССР ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Туркманистон республикасининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тайёрлаш пунктларига 460 минг тоннадан зиёдроқ, 1964 йилнинг шу кунидагига қараганда 190 минг тонна кўп пахта топширилди. Тайёрланган пахтанинг 90 процентга яқини биринчи сортларга қабул қилинди.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 48 йиллигини ва КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун курашиб, давлатга планга қўшимча равишда яна камида 40 минг тонна пахта сотиш — Ватанга 500 минг тонна туркман пахтасини бериш мажбуриятини олдилар.

Республикада давлатга жун, қоракўл, пилла, сабзавот, қовун-тарвуз ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш йиллик планлари ҳам бажарилди.

СОВЕТ АРХИТЕКТОРЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ IV СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва СССР Министрлар Совети совет архитекторлари Бутуниттифоқ IV съездининг қатнашчиларини ва сизлар орқали мамлакатимизнинг барча меъморларини қизғин табриклайдилар.

Партия ва бутун совет халқи архитекторлар билан бинокорларнинг яратувчилик меҳнатини ғоят қадрлайдилар. Биргина етти йиллик мобайнида беш ярим мингдан кўпроқ янги саноат корхонаси барпо этилди. Уй-жой қурилиши катта-катта миқёсларда олиб борилмоқда. Урушдан аввалги саккиз йил мобайнида жами қанча квартира қурилган бўлса, ҳозир бизда бир йилда ана шунча квартира қурилмоқда.

Совет архитектурасининг қурилиш ишларини индустрлаштиришга асосланган янги прогрессив йўналиши бу муваффақиятларга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда. Лойиҳалаштирилаётган иморатлар ва иншоотлар ҳозирги замон ишлаб чиқаришининг талабларига, меҳнаткашлар турмуши ва маданиятининг эҳтиёжларига тобора тўлароқ мос бўлиб тушмоқда.

Қурилиш ишларининг жуда кенг миқёсда авж олдирилаётганлиги, фан ва техника ғоят илдам ривожланиб бораётганлиги, совет жамиятининг талаблари тобора ошаётганлиги архитекторларнинг ижодий кучларини ва талантларини бундан буён ҳам халқимизга муносиб бўлган янги ишларга сафарбар этишни талаб қилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларнинг, иморат ва иншоотларнинг шинам, кўркам бўлиши, архитектура формаларининг планировкаси рационал, беҳашам ва бадиий жиҳатдан ифодали, конструкциялар, материаллар ва қурилишнинг индустриал методлари билан узвий равишда боғланган, тежамли бўлиши совет архитектурасининг характерли фазилатларига айланмоғи керак.

Совет архитекторлари, олимлари, инженерлари, бинокорлари ва бинокорлик материаллари саноати ходимларининг энг муҳим вазифаси — архитектура билан қурилиш ишлари сифатини кескин оширишдир.

Архитекторлар оммавий уй-жой ва маданий-маиший қурилишнинг сифати, типовой уй-жой ва жамоат биноларининг архитектурасини такомиллаштириш тўғрисида, квартираларнинг планировкасини яхшилаш ва уларни ободонлаштириш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилишлари лозим. Янги материаллар ва конструкциялар ишлаб чиқаришни ривожлантириш замонавий кўркам иморатлар ва иншоотлар қуриш учун жуда катта имкониятлар очиб беради.

Меъморлар қурилиш ишларида уй-жойлар ва жамоат биноларининг типовой лойиҳаларини ижодий қўлланиш, планировка масалаларини ранг-баранг йўсунда ҳал қилиш, мамлакатимиз халқлари меъморлигининг энг яхши миллий традицияларидан фойдаланиш асосида турар жой районларининг мазмундор архитектура ансамблларини вужудга келтирмоқлари керак.

Архитектуранинг бадиий—идеологик аҳамиятини ошириш, архитектура билан тасвирий санъатни уйғунлаштириб юбориш масалаларига кўпроқ эътибор бериш лозим, бу эса, халқ ҳаётида архитектуранинг ғоявий-тарбиявий ролини кучайтиришга ёрдам беради.

Корхоналарнинг лойиҳасини тузиш вақтида қурилиш қимматини анча камайтиришни таъминловчи саноат узеллари ва комплекслари яратишга ҳаракат қилиш, техника эстетикаси талабларини ҳисобга олиб, ишлаб чиқариш биноларининг архитектура жиҳатидан меҳнат шароитларини яхшилашга ва меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берувчи энг рационал формаларини топишга эришиш зарур.

Қишлоқ бинокорлари архитекторлардан уй-жой, жамоат ва ишлаб чиқариш биноларининг тежамли типовой лойиҳаларини кутмоқдалар. бу лойиҳалар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ва аҳоли турмушининг ўзига хос хусусиятини ҳисобга олган, маҳаллий бинокорлик материалларидан иложи борича кўпроқ фойдаланишга мўлжалланган бўлиши лозим.

Лойиҳалаштиришни такомиллаштириш билан бирга, капитал маблағлардан самарали фойдаланилиши, қурилишлар юқори сифатли лойиҳалар билан ўз вақтида таъминлаб қўйилиши ва қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги резервлар тўлароқ ишга солиниши учун шахсан ҳар бир архитекторнинг масъулиятини ошириш зарур. Типовой лойиҳаларни яратишда архитектуранинг етакчи, энг тажрибали ва талантли мастерлари қатнашмоқлари керак.

Бундан буён совет меъморчилигининг актуал проблемаларини мукаммал ишлаб чиқиш архитектура назариясини ҳар тарафлама ривожлантиришни талаб қилади. Илм-фан ижтимоий тараққиёт тенденцияларини маркча-ленинча анализ қилиш асосида архитектура—қурилиш практикасини тараққий эттириш йўлларини кўрсатиб беришга даъват этилган.

Совет меъморларининг ижодий фаолияти катта социал ва ижтимоий аҳамиятга эга. Архитекторлар ўз ишларида социалистик системанинг афзалликларидан тўлароқ фойдаланишлари керак. социалистик система совет шаҳар қурилиши вазифаларини мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, саноат ва турар жой зоналарини мақсадга мувофиқроқ шаклда жойлаштириш истиқболларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиш, шу орқали аҳоли учун энг яхши турмуш шароитлари вужудга келтириш имконини беради.

Архитекторлар олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш СССР Архитекторлар союзининг ишига кўп жиҳатдан боғлиқ. Союз совет архитектурасининг ижодий йўналишини шакллантиришга, меъморларимизнинг профессионал маҳоратини оширишга ёрдам бериши, ёш архитектор кадрларни ғамхўрлик билан тарбиялаб, уларнинг ғоявий ва ижодий жиҳатдан камол топишига кўмаклашиши керак. Архитекторлар союзининг фаолияти олимлар, лойиҳачилар ва бинокорлар меҳнати билан яратилаётган ҳамма илғор, прогрессив нарсаларни практикага тезроқ жорий қилишга қаратилган, халқнинг туб манфаатларига мос келувчи ва унинг коммунизм йўлидаги улуғвор курашини акс эттирувчи архитектура яратишга қаратилган бўлиши лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети архитекторлар Бутуниттифоқ IV съездининг иши самарали бўлишини тилайдилар ҳамда мамлакатимизда коммунизм қуриш программасини амалга оширишга совет архитекторлари муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ   СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

УМУМХАЛҚ КОНТРОЛИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Моддий ресурслар ва давлат маблағларини тежаб-тергаб сарфлашга эришингиз! Хўжасизликка, ортиқча харажатларга ва исрофгарчиликка қарши курашингиз! (КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ОКТЯБРЬ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ЖОНАЖОН ИШИ

Кузда, қишда республикамиздаги бир қанча корхона, цехларни тўхтатиб қўйишга тўғри келади. Нима учун дейсизми? Электр энергияси етишмаслиги, у кўплаб исроф қилинаётганлиги сабабли шундай бўляпти. Корхона раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, энергияни тежаш ҳақида узундан-узоқ гапиришади, турли хил тадбирлар белгиланганлигини айтишади. Амалда эса ана шу яхши тадбирлар камдан-кам бажарилади. Республика партия-давлат контроли комитети томонидан ўтказилган текшириш буни тўла исботлаб турибди.

«Чирчиксельмаш» заводида электр энергиясини сарфлаш нормалари ўринсиз ошириб юборилган. Масалан, бултур бир тонна пўлат ишлаб чиқариш учун 700 киловатт-соат энергия сарфланган бўлса, бу йил бу норма 760 киловатт-соатга етказилган. Завод металлни қайта эритиш учун шу йилнинг биринчи ярмида 100 минг киловатт-соат энергияни ортиқча сарфлаган. Бундан ташқари, тўрт та электр печкаси иш билан бир меъёрда таъминланмаганлиги учун ҳар ойда 250 минг киловатт-соат энергия исроф қилинган. Заводда ускуналар вақт-вақти билан ремонт қилинмаганлиги оқибатида ҳам энергия исроф бўляпти. Винтеляцион установкалар нафсиз ишлайди. Пўлат эритиш цехидаги тўртта винтелятор самарасиз ишлаганлиги натижасида 50 минг киловатт-соат энергия исроф бўлган.

Абразив буюмлар комбинатида ҳам энергияни иқтисод қилиш юзасидан белгиланган тадбирлар бажарилмай қоляпти. Бу ерда печларнинг ишлаши анализ қилинмайди, технология процесси назоратсиз қолиб келмоқда. Шунинг учун ҳам комбинатда ҳар йили 2 миллион киловатт-соатга яқин энергия ортиқча сарфланяпти. Янги цехни ишга тушириш пайсалга солинаётганлиги учун 500 минг киловатт-соат, қуввати кам бўлган кучланишли трансформаторлар қўлланилганлиги учун эса йилига 250 минг киловатт-соат электр энергияси исроф бўляпти. «Ташавтомаш» заводида қисилган ҳаво ишлаб чиқаришга кўп энергия сарфланаётган бўлса, бу ҳаводан самарали фойдаланилмаётир. Завод энергияни иқтисод қилиш бўйича белгиланган тадбирларни етарли амалга оширмаётир. Бу эса корхона кўрсаткичларининг юқори бўлишига тўсиқ бўляпти.

Энергия ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш экономикамизга катта фойда келтиради. Шунинг учун ҳам бу соҳада текшириш ўтказиб, камчиликларни бартараф қилиш халқ назоратчиларининг жонажон ишидир.

Энергетика — мураккаб соҳа. Шу сабабдан ҳам оммавий рейдлар, текширишларга ишнинг кўзини биладиган мутахассисларни кўпроқ жалб қилиш лозим. Бу эса яшириниб ётган резервларни қидириб топиш ҳамда уларни ишга солишга имкон беради. Текширишларга лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг ходимларини ҳам жалб қилиш керак. Бу эса уларга ўзлари тузган лойиҳаларнинг камчиликларини яхши билиб олишларига ёрдам беради. Оммавий текширишлар халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида, жумладан, қишлоқ хўжалигида ҳам ўтказилиши яхши самара беради. Бу ишда мутахассис энергетиклар, технологлар, конструкторлар, иқтисодчилар, план тузувчилар ва матбуот ходимларининг иштироки камчиликларни очиб ташлаш билан бирга энергиянинг янги ресурсларини топишга имкон беради.

Халқ назоратчилари корхоналарда, қурилишларда ҳамда бошқа ташкилотларда электр энергияси, ёқилғи ва ёнилғини сарфлаш нормалари билан қизиқишлари керак. Шунингдек, истеъмол қилувчи жойлардагина эмас, балки ишлаб чиқарувчи жойларда ҳам энергияни сарфлашнинг аҳволи билан танишмоқ даркор. Камчиликларни тўлароқ очиб ташлаш учун энергетиканинг айрим соҳалари бўйича махсус рейд комиссиялари, бригадалари тузиш маъқул.

Партия, ҳукуматимизнинг энергия ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳақида чиқарган қарорининг бажарилиши юзасидан ўтказиладиган оммавий текширишлар КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашнинг зарбдор участкаларидан бирида. Текширишлар корхона раҳбарларини, ҳамма меҳнаткашларни тежамлиликка ўргатади, давлат манфаатлари йўлида курашишга чақиради. Партия-давлат контроли комитетлари текшириш натижаларини матбуот, радио ва телевидение ёрдамида ҳаммага маълум қилиб боришлари лозим. Газеталар оммавий рейдлар ёрдамида очиб ташланган камчиликларни ранг баранг формаларда ёритиб боришлари ҳамда уларни тузатиш юзасидан мутахассисларнинг таклиф, мулоҳазаларини бериб боришлари мақбулдир.

Республика партия-давлат контроли комитети область, шаҳар, район контроль комитетларининг ахборотларини тез-тез эшитиб туради улар томонидан очиб ташланган камчиликларни бартараф этиш чораларини кўради. Халқ назоратчилари ишлаб чиқариш нечоғли такомиллаштирилаётганлиги, янги техника қандай жорий этилаётганлиги билан ҳам астойдил қизиқишлари керак. Айниқса, ташкилий-техника тадбирларининг аҳволини текшириш катта аҳамиятга эга. Чунки бу — корхоналарда энергия ресурсларидан фойдаланишнинг ҳамма томонларини очиб беради.

Халқ контролёрлари текшириш ўтказганда ҳар бир масалага жиддий ёндошиб, изчиллик кўрсатишлари керак. Бошланган иш охирига етгани маъқул. Халқ контролёрлари камчиликларни ўз ўрнида тугатиш ва лозим бўлган тақдирда юқори органларга таклиф киритишлари зарур. Уларнинг электр энергияси, ёқилғи ва ёнилғини тежаш ҳақидаги таклиф ва мулоҳазалари экономикамизга катта фойда келтиради. Партия-давлат контроли органлари, уларнинг жамоатчилардан иборат катта армияси энергияни иқтисод қилиш учун бошланган курашда зўр ташаббус кўрсатади, деган умиддамиз.

К. ЗОЛОТАРЕВ,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг бўлим бошлиғи.

ТОШКЕНТДАГИ 4-нон заводининг кўмаклашувчи группа аъзолари маҳсулот сифатини яхшилаш учун астойдил курашмоқдалар. Уларнинг ташаббуси билан корхонада бир қанча яхши тадбирлар амалга оширилди. Суратда: кўмаклашувчи группа раиси Абдураҳмон Ҳамроқулов ва микробиолог Любовь Боршчева маҳсулот сифатини текширишмоқда.

А. ПАЛЕХОВ фотоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

ҚУРИЛИШДА БУРИЛИШ БЎЛСИН!

Шовот район партия-давлат контроли комитети саноат, транспорт ва қурилиш бўйича штатсиз бўлимидан олинган хатда қуйидагилар баён этилган эди.

Шовот пахта тозалаш заводи қурилиши ҳаддан ташқари чўзиб юборилпти. Қурилиш материалларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланилмаяпти. Техника воситалари кўпинча бекор туриб қоляпти. Қурувчилар орасида социалистик мусобақа йўлга қўйилмаган. Натижада тез, арзон ва сифатли қуриш ҳақидаги мусобақа шартлари бажарилмай қоғозда қолиб кетяпти. Район, область қурилиш ташкилотлари завод қурилишини тезлатамиз деган бўлсалар ҳам, амалда ваъдага вафо қилмаётирлар. Шовотликлар бу объектни «туя гўшти еган завод» деб атамоқдалар.

Яна бир ачинарли аҳвол кишини ташвишга соляпти. Бу «Москва» колхозида касалхона ва ҳаммом қурилиши масаласидир. Ғап шундаки, бу маиший бинолар қурила бошлаганига кўп йил бўлди. Лекин ҳозирча қувонарли бирор иш қилингани йўқ. Касалхона ҳақида гап борса «лойиҳа йўқ» деб баҳона қилинса, ҳаммом қурилишининг чўзилишига «сув муаммоси ҳал бўлган эмас», деган гаплар рўкач қилиняпти. Хуллас, маиший бинолар қурилиши ҳақида анча гап-сўзлар бўляпти-ю, аммо ҳозирча амалий ишга ўтилгани йўқ. «Эски ҳаммом, эски тос» деб шунга айтсалар керак-да!

Партия-давлат контроли комитети штатсиз бўлими район колхозларини электрлаштиришда жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётганини аниқлади. Район хўжаликларида пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик ҳамда чорва маҳсулотлари етиштириш йил сайин кўпайтирилпти, колхозларнинг экономикаси мустаҳкамланяпти, бўлинмас фонддаги маблағ ортяпти, колхозчиларнинг моддий-маданий фаровонлиги тобора яхшиланяпти. Бироқ, қишлоқларни ободонлаштириш, хусусан электрлаштиришда арзирлик иш қилинмаяпти. Бундай ачинарли аҳволга қачон чек қўйилиши муаммолигича қоляпти.

Редакция хатни Хоразм область партия комитетига юбориб, амалий тадбирлар белгилашни илтимос қилди. Обком секретари ўртоқ В. Доленко имзоси билан олинган жавоб хатида бундай дейилади:

Шовот район партия-давлат контроли комитети штатсиз бўлими жуда актуал масалани кўтарган. Текширишда хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни область партия комитетида қараб чиқилиб, қуйидаги тадбирлар белгиланди.

Пудратчи ташкилотлар билан келишилгани, республика халқ хўжалик кенгашининг маъқуллашига мувофиқ Шовот пахта тозалаш заводи шу йилнинг IV кварталида қуриб битказилади ва фойдаланишга топширилади.

«Москва» колхозида ҳаммом қуриш, жиҳозлаш ва фойдаланишга топшириш ишларини «Узсантехмонтаж»га қарашли 2- трест коллективи бажараётир. Трест раҳбарлари ҳаммом қурилишини тезда тугаллашга ваъда бердилар, иш суръати кучайтириб юборилди. Касалхона биноси шу йилнинг охиригача қуриб битказилиб, колхозчилар ихтиёрига топширилади.

Область партия комитетининг секретариати бу йил «Узсельэлектро»га қарашли 10- қурилиш монтаж бошқармасининг кучи билан 15 та колхоз қишлоғини электрлаштиришга қарор қилди. 1 августга қадар 5 колхозда электрлаштириш ишлари тугалланди. Қолган 10 колхоз, шу жумладан, Шовот районига қарашли хўжаликларни электрлаштириш 1965 йилнинг охиригача тамомланади. Ҳозир электрлаштириш ишлари қизиб кетди.

ЭНЕРГИЯ — БОЙЛИГИМИЗ

Электр, иссиқлик энергиялари саноатимиз тараққиёти учун нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги эндиликда ҳеч кимга сир эмас. Дарҳақиқат, электр энергияси бошқа энергиялар билан бир қаторда социалистик саноатимизнинг қон томири, унинг гуркираб ўсишининг бош омилидир. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли республикамиз энергетика базаси тобора кенгайиб бормоқда. Буни шундан ҳам кўриш мумкинки, 1965 йилда Ўзбекистон электр станцияларида 11 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинади. Бу — 1913 йилда бутун чор Россиясида ишлаб чиқарилганидан беш ярим баравар ортиқдир. Бироқ, республикамиз халқ хўжалигининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларидан энергетикамизнинг юксалиш суръатлари орқада қолаётир. Тахминий ҳисобларга қараганда, 1970 йилга бориб, электр энергияси ҳосил қилиш 1965 йилдагидан 2,4 баравар ортади. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш миқдори эса 1,9 баравар кўпаяди. Беш йилликда энергетикани тез суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилмоқда. Бизда табиий газ билан ишлайдиган электр станциялар қурилади. Шунингдек, гидроэнергетика ресурсларидан ҳам самарали фойдаланилади.

Бироқ бизни ҳозир бошқа бир нарса қизиқтиради. Республикамизда электр, иссиқлик энергиялари, шунингдек ёқилғи ва ёнилғидан қандай фойдаланиляпти? Фактлар шуни кўрсатадики, кўпгина саноат корхоналарида, муассаса, қурилиш ташкилотларида электр энергиясидан, ёқилғи ва ёнилғидан тежаб-тергаб фойдаланилмаяпти. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг электр, иссиқлик энергиясини, ёқилғи ва ёнилғини тежаш ҳақидаги қарори қандай бажарилаётганлиги юзасидан оммавий рейд ўтказишга қарор қилди. Бу текшириш, рейдларда партия-давлат контроли органларининг ходимлари, кўмаклашувчи группа, постларнинг аъзолари, комсомол прожекторчилари, мутахассислар, жамоатчилар иштирок этадилар. Оммавий текширишлар бошланиши олдидан Республика партия-давлат контроли комитети яқинда махсус семинар-кенгаш ўтказди. Унда область партия-давлат контроли комитетларининг раислари, энергетика билан шуғулланувчи масъул ходимлар, журналистлар иштирок этдилар. Семинар-кенгашда республика энергетика ва электрлаштириш министри ўртоқ А. Ҳамидов, республика Госпланининг вакили И. Матковский, республика Коммунал хўжалик министрининг ўринбосари З. Калонов, республика Қурилиш министрлигининг бош энергетиги Ф. Лашчивер ўртоқлар доклад қилдилар. Улар республика энергетикасининг ҳозирги аҳволи, унинг келажаги ҳақида гапириш билан бирга, айрим жойларда электр ва иссиқлик энергияси кўплаб исроф қилинаётганлигини қайд қилиб ўтдилар. Ўртоқ А. Ҳамидовнинг айтишича, республикамизда электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланаётган корхоналар анчагина бор. Уларнинг тажрибасидан ўрганиш ҳаммага ибратлидир. Чунончи, Чирчиқ электрохимия комбинати, Фарғона азот ўғитлари заводи, электролампа заводлари энергияни тежаб сарфлашда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бироқ, ёғ-мой комбинатлари, пахта тозалаш саноати, жут-каноп корхоналарида электр энергияси исроф қилиняпти. Қўқондаги пайпоқ-трикотаж комбинатининг раҳбарлари республика энергетика ва электрлаштириш министрлигига корхонада электр энергияси етмаётганлиги ҳақида арз қилиб келишган эди. Министрлик уларнинг талабини қондирди. Бироқ, яқинда ўтказилган текшириш шуни кўрсатдики, мазкур комбинатда электр энергияси кўплаб исроф қилинар экан. Ғишт заводларида, Тошкент тўқимачилик комбинатида, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида ҳам аҳвол ачинарли. Республика корхоналари шу йилнинг 8 ойи ичида энергияни исроф қилганликлари учун 1,5 миллион сўмга яқин штраф тўлаганлар.

З. Калонов, И. Матковский ўртоқлар ёқилғи ва ёнилғидан фойдаланиш масалаларига тўхталиб, бу борадаги йўл қўйилаётган камчиликларни очиб ташладилар. Шунингдек, бу камчиликларни бартараф қилишда халқ назоратчиларининг иштироки яхши натижалар беришини айтдилар. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг бош энергетиги Ф. Лашчивернинг суҳбати айниқса қизиқарли бўлди. У чуқур иқтисодий анализлар воситасида электр энергиясини тежашнинг энг қулай йўлларини кўрсатиб берди. Семинар-кенгаш охирида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг Партия-давлат контроли комитети раисининг ўринбосари ўртоқ М. Турсунов контроль органларининг ҳукуматимизнинг электр ва иссиқлик энергиясини тежаш юзасидан чиқарган қарорларининг бажарилишини текширишдаги вазифалари ҳақида суҳбат ўтказди. У, саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, муассасалар, жамоат жойларида энергияни тежаш юзасидан ўтказиладиган оммавий текширишларда халқ назоратчилари актив иштирок этишлари, бу ишга комсомол прожекторчилари ҳамда энергетика мутахассисларини кенг жалб қилиш лозимлигини уқдирди.

Энергияни тежаш давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир. Чунки энергияни ҳосил қилишга минглаб кишиларнинг меҳнати сингган. Демак, энергия — халқ, давлатимиз бойлигидир. Халқ назоратчилари буни сира ҳам унутмасликлари, ҳар бир киловатт энергияни, ҳар бир килограмм ёқилғи ёки ёнилғини тежаш учун курашга ҳисса қўшмоқлари даркор.

Н. УЛУҒЖОНОВ.

КОНТРОЛЬ ПОСТЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

БУ ИНСОФСИЗЛИК-КУ!

Пахта — халқимиз, мамлакатимиз бойлигидир. Унинг ҳар бир чигитини кўз қорачиғидай асраш шарафли иш. Бироқ, буни унутиб қўяётган кишилар учраб туради. Масалан, Ғиждувон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг 2-бригада аъзоси Намоз Бўтаев оиласи пахта йиғим-теримига қатнашмагани ҳолда, пахтанинг чигитини ажратиб ундан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланмоқда. Текшириш пайтида бу оила янги ҳосилдан қарийб 2 килограмм пахтанинг чигитидан ажратиб фойдалангани аниқланди. Шу бригаданинг аъзоси Самад Ҳамроев ҳам уйига бир килограммдан ортиқ биринчи сорт пахтани яшириб қўйган. Бу жамоат мулкига, халқ мулкига хиёнат қилиш эмасми, ахир.

Райондаги «Ленинград» колхозида ҳали пахтаси тозалаб олинмаган майдонларга мол қўйиб юборилмоқда. Колхоз раҳбарлари эса бундай фактларга муросасозларча қараб турибдилар. «Оқ олтин»ни нобуд қилиш — жиноят. Буни ҳамма ёдда тутиши керак.

И. ЖУЛМИРЗАЕВ,
Ғиждувон район милиция бўлимининг ходими.

ХАЛҚ МУЛКИ — МУҚАДДАС

Кўмаклашувчи группа, постлар партия ташкилотларининг ўткир кўзи, мустаҳкам таянчи ҳисобланади. Шунинг учун ҳам доҳиймиз В. И. Ленин ишчи, деҳқонларнинг бевосита иштироки билан олиб бориладиган контролнинг моҳиятига юксак баҳо берган эди. Областимиз халқ назоратчилари бой тажриба тўпладилар, контролнинг оммавий усулларини қўлланиб, унинг таъсирчанлигини оширмоқдалар.

Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида вужудга келаётган тажрибаларни оммалаштириб, камчилик, нуқсонларга қарши, халқ мулкини талон-торож қилиш ҳолларига қарши ўт очмоқдалар.

Яқинда область партия-давлат контроли комитети колхоз ҳаётининг асосий қонуни ҳисобланган қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилиш, колхоз демократиясини мустаҳкамлаш тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорлари ижросини текширди.

Текшириш шуни кўрсатдики, баъзи колхозларда қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилишни таъминлаш, колхоз демократиясини янада мустаҳкамлаш соҳасида бирмунча ибратли тадбирлар амалга оширилган. Жамоат мулкини талон-торож қилиш, давлатни алдаш, кўзбўямачилик фактлари бартараф этилди. Жамоат мулкини муҳофаза қилиш, колхоз демократиясини мустаҳкамлашда халқ назоратчилари бошланғич партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Буларнинг ҳаммаси колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга, колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамланишига имкон беряпти.

Лекин шу нарсани қайд этиш керакки, айрим колхоз раҳбарлари партиявий масъулият ҳиссини йўқотиб, колхоз демократиясини қўпол равишда бузаётганликлари текширишда аниқланди. Косон, Ғузор, Қамаши район колхозларида хўжалик ишларига коллектив раҳбарлик сустлиги оқибатида қишлоқ хўжалик артели Уставига тўла риоя қилинмаётир.

Ер — колхозчиларнинг асосий бойлиги. Колхозчилар учун махсус ер томорқалар ажратиб берилган. Лекин артель Уставининг бу соҳадаги талабига риоя қилинмаётир. Район партия-давлат контроли комитетларида махсус комиссиялар тузулиб, кўмаклашувчи группа, постларнинг аъзолари бу комиссияларнинг ишида актив иштирок этди. Халқ назоратчилари текшириш натижасида областда 563,3 гектар ер томорқа участкаларига ортиқча берилганлигини аниқладилар. Косон районидаги Ленин номли, Шаҳрисабздаги «Коммунизм», Қамашидаги «Коммунизм йўли» колхозларида анчагина ер талон-торож қилинган.

Косон районидаги Энгельс номли колхоз назоратчилари кўмаклашувчи группа раиси Холбой Доноев раҳбарлигида бир қанча текширишлар ўтказдилар. Шу йилнинг апрель ойида собиқ экспедитор Бойназар Бобошев 500 сўм растрата қилгани фош этилди. Тележка ҳайдовчи механизаторлар Тўйчи Ёқубов, Шермат Рўзиқулов, Бобомурод Бобоёровлар колхоз техникасидан шахсий манфаатлари учун фойдаланиб келганлар. Бу камчиликлар текшириш вақтида тугатилди, раҳбар ўртоқларга бундай ҳолларга қарши чора кўриш топширилди.

Областдаги бир қанча колхозларда молиявий тартибни турли йўллар билан бузиш, пул маблағлари, чорва моллар ва бошқа жамоат мулкини ўғирлаш ҳоллари очиб ташланди. Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхозининг омбор мудири М. Донiёров фаолияти ревизия қилинганда 225,4 центнер буғдой, 60 центнер ун, 14,5 центнер майиз ва бошқа маҳсулотлар етишмади. Шу тариқа, Донiёров 21.954 сўмни ўзлаштирган. Чироқчи районидаги «Москва» колхозининг бир группа моддий жавобгар кишилари колхознинг 9 минг 600 сўмлик мулкини ўғирлаганлар. Шу райондаги «Ленинград» колхози кўмаклашувчи группасининг аъзолари Ҳайдаров раҳбарлигида текширишлар ўтказиб, айрим шахслар томонидан колхознинг 559 сўм 20 тийинлик мулки ўзлаштирилганини аниқладилар. Колхознинг собиқ раиси Ёрқулов артель демократиясини қўпол равишда бузиб келганлиги ҳам назоратчилар диққатидан четда қолмади. Бунинг учун Ёрқулов тегишли жазо олди.

Халқ назоратчилари колхозларда маъмурий-идора аппаратини қисқартириш соҳасида бирмунча иш қилдилар. 1964—1965 йилларда область колхозларида 311 штат қисқартирилиб, 654000 сўм тежаб қолинди. Чироқчи районидаги «Коммуна» колхози ўтган йили 7945, «Ленинград» колхози 36067, Охунбобоев номли колхозда 11607, Максим Горький номли колхозда 12980, «Қизил юлдуз» колхозида 16016, жами район колхозлари бўйича 97815 сўмга ортиқча маъмурий штат сақланган. Бу ҳолнинг олди олиниб, маъмурий аппаратнинг ойлиги колхоз даромадининг 5 процентдан ошмаслиги тавсия этилди.

Областдаги айрим хўжаликларда колхозчиларга аванс бериш жуда ёмон аҳволда. Қамаши, Шаҳрисабз ва Қарши районларида колхозчиларга аванс бериш талабга жавоб бермайди. Текшириш натижасида колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш учун олинган пуллардан қонунсиз фойдаланиш ҳоллари рўй берганлиги аниқланди. Шаҳрисабз районидаги Свердлов номли колхоз ўз аъзоларидан 197 минг сўм қарздор бўла туриб, пулларни бошқа эҳтиёжларига сарфлаган. Қамаши районидаги «Партия XXII съезди», «Марксизм», Косон районидаги «Шарқ юлдузи» ва бошқа бир қатор колхозларда аванслар вақт-вақти билан бериб борилмайди.

Областимиз «оқ олтин» ижодкорлари маррага етай деб қолдилар. Давлат омборларига 190 минг тоннага яқин дурдона тўкилди. Бунда, шубҳасиз, назоратчиларнинг ҳам ҳиссаси бор. Бироқ бу, иш пишди, деган гап эмас. Қилиниши керак бўлган ишлар кўп. Халқ мулкининг толмас посбонлари шуни ёдда тутиб, КПСС Марказий Комитети март, сентябрь Пленумларининг қарорларини рўёбга чиқариш учун курашни давом эттиришлари керак.

М. САМАДОВ,
Қашқадарё область партия-давлат контроли комитетининг раиси.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЎТКИР КЎЗДАН ҚОЧОЛМАДИ

Зомин районидаги 71-мактаб директори Яҳё Зикриллаев кейинги вақтларда хизмат мансабини суиистеъмол қила бошлади. Сохта ҳужжатлар тақдим этиш йўли билан ўқувчи ва ўқитувчиларга тегишли ҳақни шахсий манфаатига ўзлаштиряпти, мактабда таълим-тарбия ишларини издан чиқариб юборди. Унга қаттиқ чора кўрилмаса, балойи нафси ёмон оқибатга олиб келиши мумкин. Меҳнаткашлардан олинган хатда ана шулар кўрсатилган эди. Редакция хатни район партия-давлат контроли комитетига юбориб, унда келтирилган фактларни текшириб кўришни, йўл қўйилган камчиликни тугатишга қаратилган оператив тадбирлар белгилашни сўради. Олинган жавобда қуйидагилар айтилади.

Меҳнаткашларнинг хати юзасидан текшириш ўтказилганда унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Яҳё Зикриллаев 1964 йилда 35 кун район бозорининг директори бўлиб ишлайди. Шунинг эвазига 180 сўм ҳақ олади. Ундан ташқари шу фурсат учун ўқитувчи ва директор сифатида район халқ маорифи бўлимидан 510 сўм пул олади. Ўтган йилларда командировка учун ажратилган маблағнинг анча қисмини ўзлаштиради. Мактабда таълим-тарбия ишлари ёмон йўлга қўйилишига қарамай уни тузатиш чораларини кўрмайди. Бу камчиликларнинг ҳаммаси ўткир кўзлардан қочиб қутила олмади, Зикриллаевнинг сири очилди.

Яҳё Зикриллаев ҳақидаги материаллар Зомин район партия-давлат контроли комитетининг мажлисида муҳокама қилиниб, у мактаб директорилик вазифасидан четлатилди. Район халқ маорифи бўлими 71-мактабда таълим-тарбия ишларини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади.

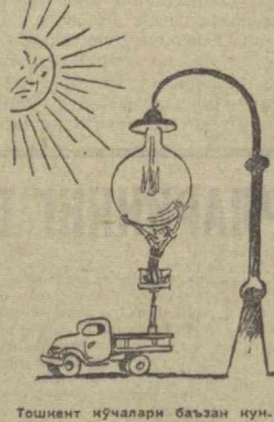

Тошкент кўчалари баъзан кундузи ҳам шундай «чароғон» бўлади.

М. Воробейчиков ишлаган расм.

БИЗНИНГ КОНСУЛЬТАЦИЯ

Редакциямиз партия-давлат контроли жамоатчиларидан кўплаб хатлар оляпти. Халқ назоратчилари ўзини қизиқтирган ҳамда ўз фаолиятига алоқадор бўлган масалалар юзасидан савол беришади. Биз қуйида ана шундай саволларга жавоб қайтарамиз.

Савол: Ҳозир кўмаклашувчи группа ва постларга янги кишилар сайланмоқда. Янги вакиллар сайлаш халқ контроли соҳасида икки йилдан ортиқ ишлаган кишиларга тегишлими ёки бу ишга яқингинада ўтган ўртоқларга ҳам алоқадорми?

Жавоб: партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, шунингдек колхоз аъзоларининг йиғилишларида кўмаклашувчи группа ва постларга энг обрўли, муносиб кишилар сайланади. Группа ва постлар фаолиятида яхши намуна кўрсатган ўртоқлар иккинчи марта ҳам сайланиши мумкин. Бунда, шубҳасиз, халқ контролига иштиёқи йўқ, бу ишда ўзини кўрсатмаган ўртоқларни қайта сайлашнинг ҳожати йўқ.

Савол: Бир корхонадаги кўмаклашувчи группа шу корхона касаба союз комитетининг фаолиятини текширишга ҳуқуқи борми?

Жавоб: Кўмаклашувчи группанинг маҳаллий касаба союз фаолиятини текширишга ҳаққи йўқ. Чунки касаба союзлари жамоат ташкилоти бўлиб, у кўмаклашувчи группа назоратига кирмайди. Бироқ, маҳаллий комитет фаолиятида йўл қўйилаётган камчиликлардан кўмаклашувчи группа хабардор бўлса, бу ҳақда у ташкилот партия бюроси ёки область касаба союзлари комитетига хабар қилиши керак.

ЭНЕРГЕТИКЛАР МУРОЖААТИ

Самарқанд электр тармоқлари корхоналари партия-давлат контролига кўмаклашувчи группаларнинг аъзолари мурожаат қабул қилдилар.

«Қадрли ўртоқлар! — дейилади мурожаатда, — мамлакатимизда халқ хўжалигининг зўр бериб ривожланиши туфайли электр ва иссиқлик энергиясига бўлган эҳтиёж йилдан-йилга ошмоқда».

Областда янги корхоналарнинг ишга туширилиши, борларининг қуввати оширилиши туфайли шу йилнинг 9 ойи мобайнида электр энергиясини истеъмол қилиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 40 процент кўпайди.

Кун заводида, «Красний двигатель» заводида, шойи тўқиш фабрикасида, шунингдек бошқа илғор корхона, цехларда электр қувватидан тежаб-тергаб фойдаланилмоқда. Лекин айрим корхона раҳбарларининг, баъзи бир инженер-техникларнинг бепарволиги натижасида электр қуввати хусусан кундуз кунлари кўплаб исроф қилинаётир.

Самарқанд электр тармоқлари корхоналарининг халқ назоратчилари областдаги барча корхоналарнинг партия-давлат контролига кўмаклашувчи группаларини электр қувватидан тежаб-тергаб фойдаланишда партия, хўжалик ташкилотларига яқиндан кўмак беришга даъват этмоқдалар.

СИРДАРЕ областидаги «Малик» совхози далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Уни йиғиб-териб олишда механизаторлар ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар. Сиз бу суратда ҳозиргача 170 тонна пахта терган механик-ҳайдовчи Туриш Латиповни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ПОЙТАХТЛИКЛАР ИЗИДАН

Республикамизнинг энг қадимги нефть булоқларидан бўлмиш Чимён кони базасида янги корхона пайдо бўлган эди. Бу бирлашмамизга қарашли нефть конлари учун зарур асбоб-ускуналар, эҳтиёт қисмлар, арматуралар етказиб берадиган ҳамда уларни қайта тиклайдиган Чимён ремонт-механика заводидир. Корхона маҳсулот ишлаб чиқара бошлаганига унча кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо ташаббускор коллектив аъзолари ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Сентябрь ойи плани 114 процент қилиб бажарилди.

Қозон ускуналарини пайвандлаш цехининг коллективи октябрь ойининг ўзида мўлжалдагидан 10 та ортиқ нефть жойланадиган резервуарлар ишлаб чиқаришга бел боғлади. Х. Халилов, А. Мирзаев, З. Ҳамидов, Г. Муқимов ва бошқа ўнлаб ишчилар смена топшириқларини 125-130 процент бажаришга эришаётирлар.

Ғафур ЛАТИФ,
мастер.

ЎРГАНСА АРЗИГУЛИК

Тошкентликлардан ўрганса арзигулик. Яқинда корхонамиз ишчилари ва мутахассисларидан 9 киши пойтахтдаги пойафзал корхоналарида бўлиб, уларнинг илғор тажрибаларини ўрганиб қайтишди. Бу тажрибалар бизга жуда қўл келмоқда. Шу тариқа таг чармни елимлашда қаттиқ елим ўрнига юмшоғидан фойдаланишга кўчдик. Юмшоқ елим билан таг чармларни ёпиштириш яхши натижалар бермоқда. Шунингдек, яқинда чувак ишлаб чиқарадиган конвейер фойдаланишга топширилди.

Андижон пойафзалчилари шу кеча-кундузда 1965 йил планини 24 декабргача бажариш, планга қўшимча равишда 11 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш учун мусобақани кучайтириб юбордилар.

Уктамжон ХОЛИҚОВ,
Фарғона пойафзал фирмаси Андижон филиалининг ишчиси.

БИЗ ҲАМ ҚЎШИЛДИК

Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми белгилаган тадбирлар биз, ишчиларнинг меҳнат ғайратимизни ошириб юборди. Пленум қарорларини бажариш учун кураш мусобақасида янги-янги ташаббуслар юзага келмоқда. Тошкентликлар бу соҳада қалдирғоч бўлдилар. Биз ҳам пойтахтликларнинг ташаббусига қўшилдик.

Корхонамиз меҳнаткашлари 9 ойлик планни муддатидан илгари бажариб, кейинги бир ойда пландан ташқари қарийб 24 процент тола ҳамда 10 процент линт ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Ишчилардан Давлатбой Вафоев, Карим Собиров, Хидирбой Йўлдошев ўртоқлар ойлик планларини ҳамиша 140-150 процент бажариб келмоқдалар. Корхонамиз пахта тозаловчилари КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани кучайтириб, йиллик планни барвақт адо этиш ва анчагина қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

У. ИСКАНДАРОВ,
Қорақалпоғистон АССРдаги «Мангит» пахта тозалаш заводининг ишчиси.

Бекобод бойлиги

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини турмушга татбиқ қилиш учун астойдил курашаётган Тошкент областининг Бекобод райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга пахта топшириш йиллик планини бултургига қараганда 15 кун илгари муваффақиятли бажардилар.

Район колхоз ва совхозлари давлат омборларига 41065 тонна «оқ олтин» тўкдилар. Бу ўтган йили шу вақтгача топширилган пахтадан 8000 тонна кўпдир. Пахтанинг 80 процентдан зиёдроғи биринчи сортларга қабул қилинди.

Бу йил терим машиналарига кенг йўл очиб берилганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Агрегатлар ёрдамида 19000 тонна пахта йиғиштириб олинди. Бу, ялпи ҳосилнинг 46,34 процентини ташкил этади. Пахтанинг ҳаммаси қоп-қанорсиз ташилди.

Район пахтакорлари партия ва ҳукуматимизнинг кун сайин кўрсатаётган буюк ғамхўрликларига таяниб ана шундай ғалабага эришдилар. Бу ютуқ колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида ташкилотчилик ҳамда оммавий-сиёсий ишлар савияси оширилганлигининг самарасидир. Барча хўжаликларда, бригада ва звеноларда пахтачиликка комплекс механизацияни ва илғор агротехникани кенг жорий қилиш учун ҳамма қулайликлардан оқилона фойдаланилганлиги бугунги ютуқларимизнинг калити бўлди.

Район партия комитети кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, топширилган иш учун уларнинг масъулиятини ошириш соҳасида жиддий иш олиб борди. Қолоқ участкалар ишбилармон кадрлар билан мустаҳкамланди. Буларнинг ҳаммаси далаларда мажбуриятни ҳам қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилишига имкон берди.

Ленин номли колхоз (раиси Х. Ҳамроқулов ва партия ташкилотининг секретари М. Бегматов ўртоқлар) районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди. Колхоз пландан ташқари 1100 тонна пахта топширди. Ҳосилнинг 49 процентини «зангори кема»ларда йиғиштириб олди.

1-«Далварзин», 2-«Далварзин», «Чаноқ», 3-«Далварзин» совхозлари районда планнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар. Илгари қолоқ ҳисобланган «Победа», Навоий номли, Дзержинский номли, «Коммунизм» колхозлари бу йил пахта планини муваффақиятли адо этдилар. Бу хўжаликларнинг экономикаси анча мустаҳкамланди.

Хўжалик ҳисобидаги комплекс механизациялашган звенолар пахта далаларининг хўжайинлари ва чинакам гвардиячилари бўлиб қолдилар. Райондаги 361 та комплекс механизациялашган звенодан қарийб 200 таси пахта тайёрлаш йиллик планини аллақачонлар бажариб, ҳозир мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишяпти.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Абдубашар Усмонов бошлиқ хўжалик ҳисобидаги механизациялаштирилган звено йиллик планни 7 иш кунида бажарди ва 48 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта топширди. Районимизда ҳар гектар ердан 30-35 центнердан пахта олган звеноларнинг сони кўп. Айни вақтда бу звено бошлиқларининг ўзлари машиналарда 90-120 тонна пахта териб бердилар.

Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 48 йиллик байрами ва КПССнинг бўлажак XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани қизитиб юборган районимиз меҳнаткашлари давлатга тағин 3000 тонна пахта сотишга қарор қилдилар.

М. НУЪМОНОВ,
Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари.

ШТАТСИЗ фотомухбиримиз Г. Кечкин олган бу суратда Андижон районидаги Навоий номли колхознинг илғор механизатори Турсун Иброҳимов тасвирланган. Уртоқ Иброҳимов ҳозиргача 50 тоннадан кўпроқ пахта териб, хирмонга барака қўшди.

Энг муҳими — барча революцион кучларнинг бирлиги

Коминтерн VII конгрессининг 30 йиллигига бағишланган илмий сессия

МОСКВА, 26 октябрь. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм - ленинизм институти ва СССР Фанлар Академиясининг Тарих институти бугун чақирган илмий сессия коминтерн VII конгрессининг 30 йиллигига бағишланди.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академиясининг ректори В. Н. Малин сессияни кириш нутқи сўзлаб очди.

Сессия К. К. Ширинниңг «VII конгрессининг халқ фронти учун, фашизмга қарши кураши», Б. М. Лейбзоннинг «Коминтерн VII конгресси уруш хавфига қарши», Г. Г. Кураповнинг «Иккинчи жаҳон уруши арафасида коминтерн VII конгрессининг қарорларини бажариш учун кураш», Н. М. Лавровнинг «Латин Америкаси Коммунистик партияларининг иккинчи жаҳон уруши арафасида халқ фронти учун кураши» деган докладларини тинглади.

Илмий сессия ишида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг директори, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, коминтерн VII конгрессининг иштирокчиси Т. С. Данишевский қатнашди.

Ахлоқ ва одобга доир

ГУЛ ва ТИКАН

Редакцияга ҳар куни меҳнаткашлардан юзлаб хат-хабарлар келиб туради. Уларнинг кўпини ўқиб қалбингиз гулдай яшнаб кетади, баъзиларини ўқиганда эса тиканни босиб олгандай озор топасиз. Мана улардан намуналар:

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН...

Мен шу йил 2 сентябрь куни тўсатдан оғриб қолдим. Оғиз-бурнимдан қон келиб, силлам қурий бошлади.

Болаларимнинг камолини кўриш менга насиб қилмас эканда, деб кўнглим бузилиб кетди. Барибир яшагим, тўйиб-тўйиб нафас олгим, фарзандларим, дўстларим олдидаги қарзимни узгим келарди. Шуларни ўйлаб кўзларимга ёш олдим.

Кейин нима бўлганини билмайман. Каттақўрғон шаҳар касалхонасида ўзимга келдим. Тепамда врач менга термулиб турарди. Биринчи медицина ёрдами кўрсатиб, ҳушимга келтиришган экан. Доктор синчиклаб текширди. Ички организмдан тўртта қон томирим ёрилиб, анча қон йўқотган эканман. Менга қон қуйишмоқчи бўлишди. Лекин менга тўғри келадиган қон йўқ эди касалхонада. Врач Хушвақтов ўз қонидан берди ва илиқ сўзи билан кўнглимни кўтарди. Жўрақул Хушвақтов меҳрибон, дилкаш врач эди. У мени операция қилиб, мудҳиш ўлим чангалидан қутқариб қолди. Кеча-кундуз ёнимда бўлди, қон берди. Йигирма кунда тузалиб болаларим олдига қайтар эканман:

— Раҳмат, доктор! Хизматингизни умрбод эсимдан чиқармайман, — дедим. У эса: хижолат бўлгандай жилмайиб:

— Саломат бўлинг, ўз бурчимни бажардим, холос, — деди.

Қанча олижаноб, камтар, меҳрибон шифокорларимиз бор-а! Каттақўрғон шаҳар касалхонасининг хирурги Жўрақул Хушвақтов, медицина ҳамширалари О. Сирожиддинова, Г. Воҳидова ва Н. Ҳамюк ўртоқларга қўлингиз дард кўрмасин, дегим келади.

Иброҳим ЖАЛИЛОВ,
Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги Тельман номли колхоз аъзоси.

БЕШАФҚАТ ҲАМШИРА

Дарсдан сўнг уйга қайтаётиб кўчада чинқириб йиғлаётган қизчага кўзим тушди. Жадаллаб олдига бордим. У биринчи синф ўқувчиси Ҳалима эди.

У ёмон йиқилган экан, пешонаси шилиниб, эти қайрилиб, гўшти кўриниб қолибди. Сирқираб қон оқиб турибди. Ҳалиманинг қўлидан етаклаб шу жойга яқин касалхонага кирдим.

Ҳамшира Омина Сайитхасанова эса ойнага қараб, сочини тараш билан овора эди.

— Кўрмаяпсизми, ахир қизчанинг пешанасига зелёнками, иодми суртиб қўйинг. — дедим катъий қилиб. Ҳамшира қулоқ солмай хурпайганча ўтираверди. Шу орада мактаб ходими Маҳмуджон Алламов келиб қолди. У ҳам қизчанинг аҳволини кўриб, Оминахондан ёрдам кўрсатишни сўради, ҳамшира унга ўшқириб берди:

— Қанақа тушунмайдиган одамларсиз, бугун «приём» вақтим тугади, эртага келинглар.

Пешанасидан қон оқиб турган болага биринчи ёрдам кўрсатиш Оминахоннинг ҳамширалик бурчигина эмас, инсоний ва виждоний бурчи ҳамку, ахир. Иш вақти тугаганини пеш қилган бу аёлга қарата: Омина Сайитхасанова қаёқда-ю, шафқат ҳамшираси қаёқда? дегимиз келди-ю, одоб юзасидан индамадик, қизчани етаклаб бошқа касалхонага йўл олдик.

Муталжон ТУРСУНОВ,
бошланғич синф ўқитувчиси. Қува район, Найман қишлоғидаги 31-мактаб.

ДИЛОЗОР

Салқин оқшом эди. Ишлашни билган одам дам олишни ҳам билади, дейдилар.

Шу куни «Ўртоқ» кино-театрида «Янги Дон-Жуан» фильми қўйилаётган экан. Соат 6 даги сеанс яқинлашгани учун шошиб бориб, билет олдик. Томошабинлар гуруллаб, залга киришаётган эди. Биз ҳам оқимга қўшилдик. Лекин контролёр аёл ёнидан ўтаётганимизда, етти ухлаб тушимизда ҳам кўрмаган можарога дуч келдик. Контролёр хотин бизнинг бошқалардан бўйимиз пастроқ эканлигини кўрди-ю, елкамиздан туртиб, ташқарига итариб чиқарди.

— Ўн олти ёшдан кичик болаларни қўймаймиз! — деб қичқирди у. Боринглар оёғим остида ўралишманглар!

Биз кишилар олдида хижолатдан совуқ терга тушиб кетдик. Сўнг ўйланиб қолдик: ўн саккизга кирсак ҳам, бўйимиз пастлиги учун гуноҳкормизми? Инсонни қўйлардай бўйига қараб баҳолайдиган контролёрдан ранжидик. Ундан бизни залга қўйиб юборишини ҳам илтимос, ҳам талаб қилдик.

Шу орада биттамиз тиқилинчда контролёрнинг оёғини билмасдан босиб олган эканмиз, у бутун ғазабини тўкиб сочди:

— Аҳмоқлар, ҳаромилар... Аввал киритадиган бўлсам ҳам, энди киритмайман!

Ўртоқларимиз контролёр хотинга ялиниб-ёлвориб, яна илтимос қилишди. У паспортларингни, метрикаларингни ё комсомол билетларингни кўрсатсанглар қўяман, ҳамманг алдоқчисанлар, деб яна ғазабланди.

Хуллас мазмунли ҳордиқ чиқаришга келиб, контролёрнинг нордон сўзларини эшитдик, дилимиз сиёҳ бўлди, асабимиз бузилди.

Шу жанжални кўриб турган томошабинлардан бир йигит, залга кириб кетаётган ерида ортига қайтиб, бизни ҳимоя қила бошлади. Контролёрга бизни қўйиб юбориш кераклигини, ёшимиз ўн олтидан кичик эмаслигини айтди. Аёл у йигитни ҳам жеркиб ташлади.

— Сендақа ҳимоячига туфлайман! — деб ўшқирди у.

Дилимиз хуфтон бўлиб, орқамизга қайтдик. Иккита ўртоғимиз ҳам киноға кирмай, биз билан қайтиб кетишди. Эртасига асаббузар, расмиятчи контролёрнинг исмини, фамилиясини сўраб билдик. Контролёр Анвара Фозилова томошабинларни ранжитишга одатланиб қолган эди. У биргина жумлани: «ўн олти ёшдан кичкиналарга кириш ман қилинади», деб кези келса-келмаса қайтараверади.

Б. ХЎЖАЕВ,
3-қурилиш бошқармасининг ишчиси.
Р. АБДУЛЛАЕВ,
29-мактаб, 11-синф ўқувчиси.
Андижон шаҳри.

САЛОМАТЛИК СОҚЧИЛАРИ

ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИДАН

Инсон саломатлигининг содиқ ва сергак соқчилари, ажойиб касб эгалари — шифокорлардан халқимиз беҳад мамнун. Редакциямизга ҳар куни ана шу шарафли касб эгалари ҳақида ёзилган кўплаб миннатдорчилик хатлари келиб туради.

—«Озодалик ва саломатлик ойлиги» бошқа жойларда бўлганидек, Янгиқўрғон районида ҳам яхши якунланди,—деб ёзади ўртоқ Д. Дўсматов. — Буни умумхалқ иши деб тушунган меҳнаткашлар ойликни намунали ўтказишда врачларга ҳар томонлама яқиндан ёрдам бердилар. Маҳаллаларда, умумий овқатланиш корхоналари, мактаблар, боғча ва яслиларда, умуман аҳоли яшайдиган барча жойларда юқумли касалликнинг олдини олиш мақсадида 605 та санитария пости тузилди. Улар ҳозирга қадар 36 минг хонадонда турли темаларда суҳбатлар ўтказдилар. Район санитария ва эпидемиология станциясининг ходимлари «Комсомол», «Москва», «Октябрь», «Ленинград», Жданов номли колхозларда ва «Заркент» совхозида бўлиб, медицина темасида юздан ортиқ лекция ва суҳбатлар ўтказишди. Шу райондан редакцияга хат йўллаган газетхон Ю. Акбаровнинг хабари ҳам ғоят диққатга сазовордир.

— Далаларда етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосилини ёғингарчиликка қолдирмай йиғиб олишда «Чортоқ» санаторийси коллективининг ҳам ҳиссаси катта бўлди,—деб ёзади у. — Шифокорлар бу йилги мавсумда 100 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган эдилар. «Партия XXII съезди» колхози аъзоларининг улкан хирмонига ўз ҳиссаларини қўшган аҳил коллектив 100 тоннадан ортиқ пахта териб, ўз ваъдаларига вафо қилишди. Турсунхон Абдуллаева, Акром Аъзамов, Рая Крилова, Дадахон Жўраев каби миришкор шифокорлар ҳар куни хирмонга 100-150 килограммдан пахта тўкишди. Бундай қўли гул, қалби олов врачлардан колхозчилар беҳад хурсандлар.

— Назокат опа Орифхонованинг гинеколог-хирург бўлиб ишлай бошлаганига ўттиз йилдан ошди,—деб ёзади тошкентлик газетхон В. Фозилов. — 1935 йилда Тошкент Давлат медицина институтини тугатгач, аввал институтда, кейин эса Охунбобоев номидаги 3-туғруқхонада бўлим мудири, Тошкент шаҳар врачлар малакасини ошириш институтида ассистент бўлиб ишлай бошлади. У кўплаб аёлларнинг дардларига даво топди, ўз билими ва тажрибасини ишга солиб, бир қанча қийин операцияларни муваффақиятли ўтказди. Яқинда туғруқхонада уни пенсияга кузатиш муносабати билан тантанали кеча ўтказилди. Кечада Назокат опанинг шогирдлари, ҳамкасб дўстлари сўзга чиқиб, унга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тиладилар. Юзлаб, минглаб гўдакларнинг ҳам онаси бўлмиш Назокат Орифхонова шу аҳил коллектив қучоғида яна қолажагини, куч-қуввати етгунча халққа хизмат қилажагини айтди. Тошкентлик Д. Қодирова, Х. Содиқов, Ғ. Умбетов, Э. Ёқубов ўртоқларнинг хатларида ҳам саломатлигимиз посбонлари бўлмиш шифокорларга раҳматлар айтилади, чексиз миннатдорчилик билдирилади.

Шаҳрисабз районидан хат йўллаган Х. Ҳақбердиев ўз материалига «Моҳир хирург» деб сарлавҳа қўйган. У. Шаҳрисабз район марказий касалхонаси хирургия бўлимининг бошлиғи Абдулла ака Ҳамроқулов ҳақида ҳикоя қилади. Абдулла ака 15 йилдан бери кўплаб беморларни ўлим чангалидан олиб қолди, деб ёзади автор. Қамашилик М. Муҳаммадиев, фарғоналик А. Нурматов, бухоролик Н. Охунжонов, И. Қаландаров, сирдарёлик И. Худойбердиев ўртоқларнинг хатларида эса шифокорлардан Э. Алимов, И. Ўсенбоев, И. Гадоев, З. Тоймазоваларга чексиз миннатдорчилик билдирилади.

МАЖАРЛАР ЎЛКАСИ

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

ЙЎЛДА

Олтин куз. Шу йил сентябрнинг ўрталари эди. Тошкентдан узоқ Венгрия сафарига йўл олдим... Москва, Киев вокзали. Перрон одамлар билан гавжум. Биров пойтахтга келяпти, биров ўз юртига қайтиб кетяпти. Тасодифан «Смена» газетаси эмблемасини кўксига тақиб олган бир йигитга кўзим тушди. Унга яқинлашиб, журналистмисиз, деб сўз қотдим. У табассум билан менга боқиб, ҳа мажар*) журналистиман, деди русчалаб. Саломлашдик. Сиз-чи, сўради қизиқиб мендан. Мен ҳамкасб эканлигимизни, Венгрияга кетаётганимни айтган эдим, у маъқуллаб бош чайқади. Шу ондаёқ иккаламиз дўстлашиб қолдик.

Рус тилини бир қадар биладиган бу қувноқ йигит билан поезд қўзғолгунча суҳбатлашдик. Ласло Чала мендан Ленинградда бўлганмисиз, деб сўради. Ҳа, деб жавоб қайтардим. У Ленинграддан олган таассуротларини ҳаяжонланиб ҳикоя қиларкан, икки гапнинг бирида Ленин шаҳри ҳар жиҳатдан Будапештга жуда ҳам ўхшашини такрорлар ва таққосларди. Шу онда менинг кўз ўнгимда Россиянинг буюк ва қадимий маданий маркази бутун салобати билан гавдаланди. Ўша Эрмитажнинг жаҳонга машҳур жуда бой дурдоналари, жангочар Қишки саройнинг чўнг салобати. Петр I «Менинг оромгоҳим» деб таърифлаган, хассос санъаткорлар диди билан яратилган фонтанлар саройи, мўъжаз Нева дарёси соҳилларининг мафтуни бўлганим яна хаёлан тикланди.

Поезд қўзғолди. Сал ўтмай, Россия табиатининг сержилва кўрки бўлган чексиз ўрмонлар бошланди. Поезднинг «тиқ-тиқи» пўлат изнинг икки томонидаги сарвқомат оққайин, арча дарахтларига салом бериб ўтаётгандек туйилар, ажиб йўл манзараси киши табиатини хушнуд этар, қалбларда енгил ҳиссиёт уйғотарди. Бунча ҳам зебо бу олис йўллар... Аҳён-аҳёнда узоқларда одамларнинг ғимир-ғимири кўзга ташланади. Табиатнинг кўркига, одамларнинг ҳаракатига маҳлиё бўлиб борар эканмиз, Ласло Чала менга қараб:

— Сиз, Ўзбекистонданман дедингиз. Ўз юртингиз тўғрисида икки оғиз сўзлаб бермайсизми, — илтимос қилди у

Унинг илтимоси менга ғоятда ёқди. Ўзбекистонимизнинг тараққиёти, буюк зафарлари тўғрисида чет эллик кишиларга сўзлаб беришдан ҳузур борми. Мен унга республикамиз тўғрисида батафсил сўзлаб бердим. Пахтачиликни ривожлантириш борасида эришган ғалабаларимизни кўрсатувчи рақамларни келтирганимда, у жуда ҳайратда қолди. Ўз навбатида Чала Ласло ҳам Венгрия тўғрисида кўп маълумотлар берди. У Ленинградда газета редакциясининг меҳмони бўлиб қайтаётганидан ғоятда мамнун эканлигини тўлқинланиб гапирди. Гап билан бўлиб, чегарага — Чопга етиб қолганимизни сезмапмиз. Ҳамроҳим ўз манзилига яқинлашиб қолганини, Дебреценда тушишини айтиб, мени ўз уйига меҳмон бўлиб келишга таклиф этди. Унга миннатдорчилик билдирдим. Поезд тўхтади. У билан қуюқ хайрлашиб, яна йўлга равона бўлдик. Қош қорайиб қолган эди, орадан кўп вақт ўтмай Будапештга ҳам етиб келдик. Ҳисоблаб қарасам роса ўттиз беш соат йўл юрибмиз.

Вагон деразасидан чароғон азим шаҳарнинг салобати ялт этиб кўзга ташланди. Сабза мўйловли бир йигит мени қарши олиб, сиз Тошкентдан бўлсангиз керак, деди рус тилида. Ҳа, дедим Иккаламиз илиқ саломлашиб, вагондан тушдик-да, меҳмонхона томон йўл олдик. Эртаси куни бир оз шаҳар айланиб, Веспремга жўнаб кетдик.

*) Мажар — венгер.

ГУЛЛАР ВОДИЙСИ

Кўҳна Бакон тоғ тизмалари бағрига яширинган мўъжазгина Веспрем шаҳрининг тарихи жуда узоқ даврларга бориб тақаларкан. 30 минг аҳолиси бўлган бу шаҳарни Бакон тоғ районларининг «марказ» деб аташади. Шаҳар кўчалари паст-баланд, тор. Иморатларнинг қадди ўрта миёна, лекин шинам. Меъморлик жиҳатидан жуда дид билан тикланган қадимий бинолар кўп. Булар асосан шаҳарнинг «эски шаҳар» қисмида жойлашган. Шаҳар марказида улкан бир қаср салобат тўкиб туради. Унинг баландлиги 30 метр чамаси келади. Бу кичик бутхона — Гизелли экан. Бутхона ўрта асрда бунёд этилган бўлиб, мамлакатдаги қадимий ёдгорликларнинг энг нодирларидан бири ҳисобланади. Унинг архитектура ансамбли бундан ўн уч аср илгари яратилган бўлса-да, ҳозир ҳам унинг ранго-ранг бўёқлари ялтиллаб турибди. Шаҳарда бунга ўхшаш ёдгорликлар кўп.

Мана, машҳур Бакон музейи. Жозибадор бино ичидаги табиатшунослик, этнографик, археология, тарих, ўлкашуносликка оид кўргазмалардаги ҳар бир катта ва кичик ёдгорликлар мана шу Веспрем областининг, умуман Бакон тоғли районининг ўтмишини ҳикоя қилгандай туюлади. Ҳа, булар ҳақиқатан ҳам ўтмиш авлод ва аждодларнинг турмушидан обида сифатида сақланиб қолган қимматли буюмлар.

Кичик Шед дарёчаси шаҳарни кесиб ўтади. Унинг икки соҳилини ранг-баранг гуллар безаб турибди. Гул шайдолари бўлган веспремликлар бўш вақтларида анвойи гулларнинг атри анқиб турган ана шу соҳилларда ҳузур қилиб дам оладилар. Гулларнинг тури шу қадар кўпки, санаб саноғига етолмайсан. Шед атрофида сайр қилиб юрарканмиз, ҳамроҳим, ҳамкасбим Аламир Балог сўз қотди:

— Мажарлар Веспремни гуллар водийси дейишади Бу ҳақ гап. Чунки бизнинг шаҳарликлар гулни жуда севишади. Болалар ҳам ёшлигидан гулни ардоқлашга, севишга ўргатилади. Ўзингиз кўриб турибсиз, ҳар бир хонадонда ўнлаб хил гул ўстириладн. Хонадонларда қишда ҳам гуллар чаман-чаман очилиб туради.

Дарёчанинг икки соҳили ҳақиқатан ҳам гуллар водийсини эслатади. Шу гул чаманзори ичра бораркаимиз Наманганнинг истироҳат боғи хаёлимдан ўтди-да, бизда ҳам гулбоғлар бор, гул шинавандалари кўп, деб фахрланиб қўйдим.

Қадди расо замонавий шинам бинолар, маржон сингари терилган дарахтлар, ўзгача гулзорлар оралаб ўтиб, химия университети қаршисида бир оз тўхтадик. Ҳамроҳим бу улкан ўқув юрти тўғрисида гапириб берди. Бу ерда мажарлардан ташқари Осиё ва Африка мамлакатларидан келган йигит-қизлар ҳам таҳсил олишаркан. Университетнинг ўқув заллари, лабораторияларини томоша қилдик. Студентлар ва олимлар билан суҳбатлашдик.

Дўстим Аламир шаҳарнинг фахри бўлган иккита илмий тадқиқот институти, электр асбоблари заводи, тўқимачилик фабрикаси сингари йирик ишлаб чиқариш корхоналари, маориф ва маданият марказлари тўғрисида ҳикоя қилиб берди. Хуллас, географик тузилиши, сўлим табиати, бой экономикаси ва маданияти билан машҳур Веспрем шаҳрида бўлган кишининг баҳри-дили очилади. Қайта яна бир келаман, деб кўнглига тугиб қўяди.

ВЕНГРИЯ ДЕНГИЗИ

Эрта тонгда Веспремдан енгил машинада йўлга чиқдик. Йўлнинг икки томони қуюқ норгил, яшил дарахтлар билан қопланган. Ҳамма ёқ сокиндек туюлади. Кўп ўтмай гўё улкан денгиз соҳилига чиққандек бўлдик. Бу машҳур Балатон кўли, деди ҳамроҳим. Бу кўлни халқимиз ардоқлаб «Венгрия денгизи» дейди, — қўшиб қўйди у. Дарҳақиқат, қирғоққа назар ташлаганда тинч мовий кўлнинг чеки кўринмайди. Узоқ-узоқларда кема елканлари кўзга ташланади. Соҳилнинг чап томонидан борарканмиз, паст-баланд тизма тоғ-бағрини қайин, арча сингари ям-яшил дарахтлар, бутазорлар яшнатиб турибди. Миллий ва замонавий услубда тикланган икки-уч қаватли кўркам бинолар шу қуюқ дарахтзорлар орасидан мўралаб тургандек ажиб манзара касб этади. Енгил шабада чаман-чаман очилиб турган гулу гулнораларнинг муаттар ҳиди билан димоғингизни чоғ этади. Бир сўз билан айтганда мўъжизакор табиатнинг бутун латофати гўё худди шу Балатонда мужассамлашган, деса бўлади.

Охиста тўлқинланиб турган мовий денгизга қуёш ўз саҳий нурини таратганда шу ерларда сайр этиш, тўйиб-тўйиб нафас олишнинг гаштига нима етсин. Денгиз ҳавосида умр бўйи шўхчан сайр этувчи оққушлар майин қаноти билан бир зум сув тўлқини билан ҳазиллашади-да, яна мамнун қанот қоқиб юқорига парвоз этади. Оққуш сайрига суқланиб боққан ҳар бир кишининг қалбида ҳис, ҳаяжон тўлқинланади. Пароход билан Балатонкенеше соҳилига боргунимизча шу оққушлар «рақси»ни ҳузур қилиб, кузатиб бордик.

Балатонкенешенинг манзараси ниҳоятда гўзал, жозибали. Унинг уч томони чексиздек туюлувчи узумзорлар билан қопланган. Бир томони эса кўлга туташади. Бир неча асрлар муқаддам тикланган бинолар, католик бутхонасининг азим қомати бу ерга алоҳида кўрк бахш этиб турибди. Одамлар эса ниҳоятда гавжум. Улар узоқ-яқиндан келган дам олувчилар. Атрофни томоша қилиб, яна кўл соҳилига келдик. Бир киши сувга қармоқ ташлаб кўзини сув юзидаги пўкакга қадаганча қимир этмай ўтирарди. У билан саломлашдик.

— Кўлда қанақа балиқлар бор? — сўрадик ундан.

— Анави лаққа, — деди пақирга ишора қилиб, — Сазан ҳам бор, усач ҳам. Бу ерда балиқнинг зоти кам бўлгани билан, ўзи жуда кўп. Бутун мамлакатимизни боқади шу кўлнинг балиғи. Назаримда бу кўл шундай бир конки, унда ҳамма вақт балиқлар қайнаб туради. Манави ғаровга назар ташланг, — деди у қўлидаги қизғиш ранг бақувват ғаровни кўрсатиб, — бобомдан қолган экан. Шунақа, бизнинг аждодларимиз шу кўл пайдо бўлгандан бери балиқчилик қилишади.

Шу топда бирданига сув юзидаги пўкак қалқиб кетди, балиқчи уни чаққонлик билан сувдан тортиб олди. Яна бир ўлжа илинибди. Тумшуғидан қўлга тушган жонивор жон талвасасида бирдам типирчилаб, ўзини у ёқ-бу ёққа ташлади-да жимиб қолди.

— Мана, деди балиқчи бизга қараб, бу сазан бўлади. Балиқ тутишнинг хосияти жуда кўп, деди у сўзида давом этиб, қармоқни ташлаб, пўкакга тикилиб бир дам ўтиринг-а, асабингиз дам олади, ўзингизни қувноқ ва тетик ҳис этасиз.

Балиқчи билан хайрлашиб, кўл қирғоғи бўйлаб йўл олдик. Узоқ-узоқлардан охиста елиб келган сув тўлқини зарб билан қирғоққа урилар, кўпиклашиб яна тинарди. Йўлда давом этарканмиз қош қорайиб, тун либоси денгиз сатҳини ғира-шира қоплай бошлади.

О. АБДУРАҲМОНОВ.
Будапешт — Тошкент.

Турли мамлакатларда

ОСОЙИШТАЛИККА ДАЪВАТ

ЖАКАРТА, 26 октябрь. (ТАСС). Жакарта радиоси вилоятлар маъмуриятининг раҳбарлари ва губернаторлар билан президент саройида ўтказилган учрашувда Индонезия президенти Сукарно ҳамда бош министрнинг биринчи ўринбосари ва ташқи ишлар министри Субандрио сўзлаган нутқлардан парчалар эшиттирди.

«Янги ва эски мустамлакачилар билан империалистлар, — деган ўз нутқида доктор Субандрио, — революциямиз учун таҳдид солмоқдалар ва сувни лойқалатиб, шу сувда балиқ овлашга уринмоқдалар». Субандрио «30 сентябрь ҳаракати» гўё Индонезия революциясини хавф остига солиб қўйди, деган даъволарни катъиян рад этган. Субандрио учрашув қатнашчиларини сизлар «ўнгларнинг тузоғига илиниб қолмаслигингиз» керак, деб огоҳлантирган. «Ўзингизнинг антикоммунистик кайфиятларингизда ўнгларга ўхшаб қолмангиз, — деган у. —Ўнг унсурлар билан, айниқса қонундан ташқари қилиб қўйилган партиялар билан фитналар уюштирмангиз».

«Ҳозир Жакартада шунга ўхшаш фитналар режаси тузилаётганлигини мен биламан. Баъзи газеталар борки, уларни Қўшма Штатларнинг Марказий разведка бошқармаси пул билан таъминлаб турибди, — деган Субандрио.

«30 сентябрдаги воқеаларга бош қўшган ташкилотлар бўлса, биз уларни тарқатиб юборамиз, деган у. Лекин шаҳримизда шундай намойишлар бўлдики, унинг қатнашчилари «Яшасин Америка!» деб қичқирдилар. Бу, кишининг кулгисини қистатади, холос. Қўшма Штатларни бизнинг дўстимиз деб ўйламанг».

Президент Сукарно ўз нутқида коммунистларга қарашли молу мулкларни талон-торож қилиш дарҳол тўхтатилсин, деб берган равшан буйруғимни кимки бузаётган бўлса, ўшандай кишиларга қарши ўт очилсин, деб полиция билан армияга буйруқ берган.

Президент осойишталик вазиятини вужудга келтириш зарурлигини таъкидлаб, шундай вазият менга «30 сентябрдаги воқеалар туғдирган вазиятда сиёсий чора топишим»га имкон бериши керак, деган.

ЭНЦИКЛОПЕДИЯЧИЛАР КЕНГАШИ

Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи, Чехословакия ва Югославияда энциклопедиялар нашр этаётган илмий ташкилотлар ва нашриётларнинг 26 октябрда Москвада биринчи халқаро кенгаши очилди.

Кенгашда қатнашаётган барча мамлакатларнинг вакиллари ахборот бердилар. Кейинги йилларда марксистик энциклопедиялар чиқариш кенг авж олиб кетди. Универсал энциклопедиялар билан бир қаторда табиёт-техника ва ижтимоий фанларнинг айрим тармоқларига доир энциклопедиялар ҳам нашр этилмоқда. Кенгашга атаб ташкил этилган виставкага қўйилган юзлаб нашрлар социалистик маданиятнинг катта ютуқларини кўрсатиб турибди.

Кенгаш 4 кун давом этади ва Европадаги социалистик мамлакатларнинг энциклопедия чиқарувчи нашриётлари учун ҳамкорлик қилиш программасини белгилаб беради.

Кенгашда Озарбайжон, Арманистон, Грузия, Латвия, Литва, Ўзбекистон, Украина ва Эстония республикаларидаги энциклопедиялар бош редакцияларининг вакиллари қатнашмоқда. (ТАСС).

ЖИМ ТУРИБ БЎЛМАЙДИ

Столда оловда қовжираган металл парчаси ётибди. Бу — Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган Америка самолётининг бир парчаси. Бу парча металлни Вьетнам парламент делегацияси Москвага келтириб, СССР Қуролли кучларининг Марказий музейига топширди.

Қадимий Вьетнам ўлкасида бундай металл парчаларининг минглаб бўлакларини кўриш мумкин. Вьетнам ватанпарварлари ўз ватанининг даҳлсизлигини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар. Улар Америка агрессорлари кучли реактив авиациясининг ҳужумларини мардлик билан даф қилиб, кўприклар, стратегия жиҳатидан муҳим бўлган йўллар, шаҳарлар ва қишлоқларни муҳофаза қилмоқдалар. Замонавий бомбардимончи самолетларнинг ҳужумларини қайтариш билан бирга душманни нишонга олиш, унга зиён етказиш учун қўрқмас, матонатли ва жуда жасур инсон бўлмоқ керак.

Уруш тўғрисидаги кундалик маълумотларда бераҳм душманга қарши тенгсиз жангга отланган довюрак Вьетнам эркаклари ва аёлларининг қаҳрамонлиги тўғрисидаги янги-янги хабарларни ўқиш мумкин. Халқ ўзининг тинч меҳнатига ҳамла қилаётган, уй-жойларни вайрон этаётган, мамлакат бошига сон-саноқсиз кулфатлар солаётганларни бутун жон дилидан ёмон кўради. Бироқ, вьетнамликлар ўз душманларидан фарқ қилиб, ҳарбий асирларга, шу жумладан самолетлари Вьетнам ўлкаси устида уриб туширилган Америка учувчиларига чинакам инсонпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Яқинда Вьетнам Демократик Республикасига демократ юристлар халқаро уюшмасининг делегацияси бориб келди. Бу делегация Вьетнамдаги Америка урушқоқларининг «тинчлатувчилик» қиёфаси (американликлар ўзларини шундай деб атамоқдалар) ҳақиқатда қандай эканлигини бутун дунёга маълум қилди.

Демократ юристлар икки қароқчи учувчи сўроқ қилинаётган вақтда ҳозир бўлдилар. Уларнинг бири Ричард Поль Керн—Огайо штатида туғилган, капитан, у — бўйи 1 метр 90 сантиметр бўлган девдек бир йигит. Бу «қаҳрамон»нинг самолётини зенитчилар уриб туширган пайтда ўзи парашютдан сакраган.

Учувчини асир олган деҳқонлар унга дастлабки медицина ёрдами кўрсатишибди. Сиз бу мамлакатга қандай қилиб келиб қолдингиз, ахир бу мамлакат АҚШ билан уруш ҳолатида эмас-ку, деган саволга Керн, менинг бу билан ишим йўқ, мен ўз қўмондонлигимнинг ҳар қандай буйруғини бажаришга мажбурман, деб айтди.

— Уруш эълон қилинганми, ёки йўқми, буни билмайман. Бу хусусда менинг ўз фикрим йўқ.— деди америка капитани.

Сўроқ вақтида ҳозир бўлган ва капитаннинг ҳеч бир ўйламасдан берган жавобларини тинглаган кишиларнинг ҳаммаси Нюрнбергдаги халқаро ҳарбий трибунал мажлисларида нацист жиноятчилар айтган гапларни беихтиёр эсладилар. Фашист қотиллар ҳам: биз фақат фюрернинг буйруқларини бажардик, бу буйруқлар қандай характерда эканлигини ўйлаб ўтириш бизнинг ишимиз эмас, деб айтишган эди.

Техас штатилик авиация капитани, 32 яшар Роберт Норланд Дотри Вьетнам Демократик Республикаси учун ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлган объектга ҳужум қилган вақтида уриб туширилган. Учувчи ерга қўниш вақтида яраланган. Унинг қўлларидаги гипс ҳали олинмаган эди.

— Вьетнамликлар мени жуда яхши даволашди, менга, ғамхўрлик қилишди,— деди асир.

— Американликлар Жанубий Вьетнамда олиб бораётган жанглар хусусида қандай фикрдасиз— деб сўрашди учувчидан.

— Бу хусусда менга ҳеч нарса маълум эмас. Агар бундай воқеалар содир бўлган экан, бунинг сабабини билмайман. Америка учувчилари Шимолий Вьетнамга бомбалар ташлаш билан Жанубий Вьетнам ҳукуматига нисбатан ўзларининг қардошлик бурчларини бажармоқдалар, улар бу ҳукумат учун жонларини беришга ҳам тайёрдирлар!..

Ҳар иккала учувчи: биронтамиз ҳам госпиталь ёки тинч шаҳарларни бомбардимон қилиш тўғрисида буйруқ олганимиз йўқ эди, деб айтишди. Шундай бўлса ҳам америка бомбалари атайин шаҳарларга, аҳоли яшайдиган жойларга шафқатсизлик билан ташланиб, томларига аниқ қилиб қизил крестлар белгиси қўйилган госпиталларни ер билан яксон қилмоқда.

Бизнингча, бундай гапларни шарҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Бу — икки юзламачиликнинг ёрқин намунасидир. Бўри қўй терисини ёпиниб олиб, «қардошлик, бурч» тўғрисида сафсата сотмоқда.

Вьетнамликларнинг американлик ваҳшийларга муносабати жуда шафқатсиз, жуда аёвсиз бўлиши лозим эди. Лекин...

Бу асирларни суд қилиш бизнинг ишимиз эмас,— деди 19 ёшлик деҳқон қиз — Америка самолёти уриб туширилган зонадаги кўнгилли милициянинг аъзоси демократ юристларга. Бу— ҳукуматимизнинг иши. Биз американликни асир қилиб олган эканмиз, у суд қилингунга қадар унинг ҳаётига кафилмиз.

Шу кунларда Вьетнамда бўлган ҳар бир киши агрессорлар қилган сон-саноқсиз ваҳшийликларга шоҳид бўлади. Бу ваҳшийликлар ҳақида фақат кўнгилли милиция отрядларининг аъзолари, врачлар, медицина ҳамшираларигина гапириб қолмай, будда ва католик монахлари ҳам шу ҳақда қаҳр-ғазаб билан сўзлаб берадилар.

Американликлар Жанубий Вьетнамда ватанпарварларга қарши ишлатаётган уруш воситалари орасида кўздан ёш оқизувчи газлар ва бошқа заҳарловчи моддалардан ташқари напалм бомбалари ҳам бор. Кўпгина тинч аҳоли айни ана шу бомбалардан ҳалок бўлди.

Ханойда ва Вьетнам Демократик Республикасининг бошқа шаҳарларида демократ юристлар жанубдан кочиб келган кишиларни учратишди. Улар Жанубий Вьетнам аҳолисининг азоб-уқубатлари, ғам-ғуссаси ҳақида гапириб бердилар. Мамлакатнинг жанубида қамоқ лагерлари жуда кўп бўлиб, уларда ватанпарварлар азоб чекиб ётибдилар. Уларни қийноққа солмоқдалар, оч қолдириб, силлаларини қуритмоқдалар, ўлдириб юбормоқдалар. 20 та қамоқ лагерида сақланаётган беш минг маҳбусдан фақат беш киши тирик қолганлиги, қолганлари ўлдириб ташланганлигини юристларга айтиб беришди.

Жанубий Вьетнамнинг ҳукумат маъмурлари Америка солдатлари билан биргаликда ҳамма жойни тинтув қилиб, қишлоқларни ер билан яксон қилмоқдалар, кексалар, аёллар, болаларни ўлдирмоқдалар.

Жанубий Вьетнамда аслини олганда қамоқ лагерлари бўлган стратегия қишлоқлари қурилмоқда. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари шу жойларга қамаб қўйилмоқда. Мамлакат шимолидаги аҳоли Жанубий Вьетнамдаги қариндошлари ва ёр-биродарларининг тақдирини кўп йиллардан бери билмай келадилар.

Фактлар ўжар нарса. Шоҳидлар ва жабр-дийда кишилар американликларнинг ёвузликлари ҳақида гапириб бермоқдалар. Бу фактлар агрессорларни фош қилиб, жаҳон афкор-оммасини, барча халқларни, шу жумладан АҚШ халқини ҳушёрликка чақирмоқда.

Вьетнам ўлкасида бомбалар портлаётган, туғилиб, ўсиш ва меҳнат қилишдан бўлак гуноҳи бўлмаган минг-минглаб кишиларнинг қони тўкилаётган бир пайтда ортиқ жим туриб бўлмайди.

Демократ юристлар Вьетнамда ўз кўзлари билан кўрган, агрессорларнинг қурбони бўлганлар тўғрисида билган нарсалари тўғрисида гапириб: «Биз жим тура олмаймиз!» деб айтишди. Уларнинг овози ер юзининг турли бурчакларида албатта эшитилади.

Совет кишилари Америка ваҳшийларининг ёвузликларига қарши қатъий норозилик билдирадилар. Улар: «Вьетнамдаги агрессия тўхтатилсин, вьетнам халқи ўз тақдирини ўзи танлаб олсин!» — деб талаб қилмоқдалар.

С. ЛУБО, Б. ЛУКЬЯНОВ, С. ШИШКОВ,
ТАСС мухбирлари.

МОСКВА.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

ТОКИО, 26 октябрь. (ТАСС). Совет космонавтлари Валентина Николаева-Терешкова ва Андриан Николаев бугун махсус «ИЛ-18» самолётида Токиога келдилар. Токиоликлар самолёт қўнган Ханэда халқаро аэродромида Совет мамлакатидан келган меҳмонларни қизғин кутиб олдилар. Космонавтлар социалистик партиянинг таклифига биноан Японияга келдилар.

●

АККРА, 26 октябрь. (ТАСС) Африка бирлиги ташкилоти давлатлари бошлиқлари ассамблеяси бугун бу ерда ўз ишини тамомлади. Ассамблея бир қанча муҳим масалаларни кўриб чиқди. Африка қитъасининг келгусидаги ривожланиши кўп жиҳатдан бу масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқдир.

●

ЖАЗОИР, 26 октябрь. (ТАСС). Жазоир информация агентлиги Альжери пресс сервиз хабар беради: Осиё ва Африка мамлакатларининг II конференциясига тайёргарлик кўриш юзасидан Африка-Осиё мамлакатлари ташқи ишлар министрларининг кенгаши белгиланганидек, Жазоирда 29 октябрда ўтказилади.

Кеча кечқурун Африка Осиё конференцияси тайёргарлик комитетининг охирги мажлиси тугагандан кейин ана шу хабар эълон қилинди. Комитетнинг иш якунлари тўғрисида ахборот эълон қилинмади.

Жазоир ҳукумати тайёргарлик комитет делегатларига қуйидагиларни билдирди: Осиё ва Африканинг таклиф юборилган 60 мамлакатидан Африкадаги 21 мамлакат ва Осиёдаги 20 мамлакат ҳозирдаёқ конференцияни белгиланган муддатда, яъни шу йил 5 ноябрда ўтказишга ўз розилигини билдирдилар.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР...

ЯШИЛ КЛИНИКА

Шундай ҳам бўладики, кўп йиллардан буён ардоқлаб ўстирилган ўсимликнинг қуриб қолишидан қаттиқ қайғурасиз. Мутахассис вақтида ёрдам берганда эди, бу ўсимлик қуримаган бўларди. Худди шу сабабли Польшадаги Лодзи шаҳрида яшил ўсимликлар клиникаси ташкил этилди. Бу клиниканинг «врачлари» ва «ҳамширалари» тажрибали гулчилар ва ботаниклардир. Улар истасангиз маслаҳат берадилар ёки уйингиздаги гулни даволаш учун олиб қоладилар. «Бош врач» Франтишик Боровский ва унинг ассистенти Кристина Фик ана шундай кишилардир.

Лодзидаги яшил клиникада ер шарининг турли томонларидан Польшага келтирилган кўплаб нодир ўсимликларнинг ҳаёти сақлаб қолинди. Бу ерда ҳатто профилакторий ташкил этилган. Дам олишга ёки узоқ сафарга кетаётганлар ўз уйларидаги гулларини қолдириб кетишлари мумкин. Клиникада «тез ёрдам» ҳам бор.

СУД ҲУКМИ

Швецияда чиқадиган «Сюдсвенска дагбладет» газетасида босилган мақолаларидан бирида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 1961 йилда Африка устида авиация фалокати натижасида ҳалок бўлган собиқ бош секретари Даг Хаммаршельд ўз-ўзини ўлдирган деб таъкидланди. Гўё у ўзи тушган самолёт бортига ўзи бомба қўйган эмиш.

Туҳмат қилганлиги учун юз минг крон пул тўлашни талаб қилиб, марҳумнинг биродари газетани судга берди. Суд Хаммаршельд биродарининг даъвосини тўғри деб топди ва газета редакторига 100 минг крон эмас, 10 минг крон тўлашга буюрди. Судья етказилган зарарни қоплаш учун шу 10 минг кронни етарли деб ҳисоблади.

ҚОЧҚИННИНГ КАШФИЕТИ

Алдамчилиги учун Германия Федератив Республикасидаги Конца шаҳридаги қамоқда ётган Карл Хард деган киши турмадан қочишнинг янги йўлини топди. У турма бошлиғи қамоқдаги мебелларни катта яшикларга жойлаб қаёққадир юбораётганлигини сезиб қолди. Соқчилар йўқ пайтида яшикдан бир неча креслони чиқариб ташлаб, яшик устига ота-онасининг адресини ёзиб, ўзи ичига кириб олди. Бир неча кундан сўнг почта бу посилкани Хард оиласига олиб келди. Афсуски, яшик эшикка сиғмасдан почта ходимлари уни бузишга мажбур бўлдилар. Сир фош бўлиб қолди.

ЕР ЙЎЛДОШИ «ХАВФИ»

Суғурта компанияларини фаолиятининг кўлами тобора кенгаймоқда. Яқинда Сиднейдаги ана шундай компаниялардан бирига келган киши уйини Ернинг сунъий йўлдошлари қулаб тушиши хавфидан суғурта қилишни талаб этди. Дарҳол унинг илтимоси қондирилди.

СОХТА ПУЛЛАР

Ассошиэйтед пресс агентлигининг махфий хизмат маълумотларига асосланиб берган хабарига кўра, АҚШ 1965 молия йилида мамлакатда 3364 минг долларлик сохта пул пайдо бўлган. Шу муносабат билан 723 киши қамоққа олинган.

(«НЕДЕЛЯ»дан).

ТУРКИЯДА яқинда парламентнинг миллий палатаси — мажлисга сайловлар бўлиб ўтди. Бу сайловларда мамлакатда социалистик ўзгартишлар программасини олға сурган Ишчилар партияси биринчи марта қатнашди. Партия мажлисда 15 ўрин олишга муваффақ бўлди. Суратда ишчилар партиясининг бош раиси Меҳмед Али Айбар (ўнгдан биринчи) Туркиянинг шарқи-жанубидаги Диягбир сайловчилари билан суҳбатлашаётган пайти тасвирланган.

ТХА—ТАСС фотоси.

БУНДЕСВЕР РАКЕТА-ЯДРО ҚУРОЛИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

БОНН, 25 октябрь. (ТАСС). НАТОнинг ядро аслаҳахонасига кириш учун ГФРга йўл очиб қўйиш тўғрисидаги талабни қатъиян илгари суриш билан, бундесвер қўмондонлиги айни бир маҳалда атом қуролини нишонга элтиб қўювчи воситаларни зўр бериб тўпламоқда. Ҳозирги вақтда бундесвернинг ракетачи қисмлари Американинг «Першинг» ва «Сержент» типидаги жанговар ракеталарини тобора кўплаб олмоқда. Бу ракеталар ядроли зарбдор қалпоқларни элтиб қўйишга қодирдир. Ғарбий Германия армиясига қарашли ракетачи батальонларнинг кадрлари Қўшма Штатлардаги ҳарбий ўқув марказларида ва ракета полигонларида машқ ўтказмоқда.

Айни маҳалда бундесвер қўмондонлиги Ғарбий Германия армиясининг қўшилмаларини атомли «Артиллерия қурол-яроғлари»нинг энг янги турлари билан таъминлайди — бундесвер ядроли снарядларни ота оладиган тўплар ва гаубицалар олади.

Ғарбий Германияда чиқадиган «Шпигел» журналининг хабар беришича, ҳозирги вақтда бундесвернинг бригадалари, дивизиялари ва корпусларини қуроллантириш учун «М110», «М107» ва «М109» типидаги ўзиюрар тўплар олинмоқда. Бу тўплардан «оддий зарядларни ҳам, шунингдек ядроли зарядларни ҳам» отиш учун фойдаланса бўлаверади.

Журналнинг таъкидлашича, «фақат атомли зарядларни отиш учун мўлжалланган «Сержент» ва «Онест Жон» ракеталари билан қуроллантирилган батареялардан ташқари бундесвернинг янги артиллерия қисмлари барпо этилади.

Ғарбий Германия армиясининг артиллериясини «Атом билан қайта қуроллантиришнинг бу программаси» 1966 йилда тўла бажарилади.

НОЯБРЬ ОЙИДА ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Ноябрь ойи республикамизда ҳарорат анча пасайган ойлардан ҳисобланади. Ана шу ойда Ўзбекистон территориясидаги кўпчилик районларга совуқ тушади.

Бу йил ноябрь ойи қандай келади? Бу савол жуда кўп газетхонларни қизиқтирмоқда. Бу ойда ҳаво бошқа йилларга нисбатан бошқачароқ келади, яъни ҳаво совуқроқ келиши кутилади. Ўзбекистоннинг кўпчилик районларида ўртача ҳарорат нормага нисбатан 1-2 даража совуқ бўлади. Бухоро областида эса совуқ кучлироқ бўлади: ҳаво одатдагидан 2-3 даража паст келади.

Республиканинг жанубида ўртача ойлик ҳарорат нормага яқинроқ бўлиши кутилмоқда. Жанубда ҳаво 8-12 даража иссиқ бўлади. Ноябрь ойида намгарчилик ҳам одатдагидан кўра кўпроқ бўлиб, ҳаво булутли келади. 4-9 ноябрь кунлари айрим жойларда ёмғир ва қор ёғиши кутилади. Шунингдек 18-29 ноябрь кунлари вақти-вақти билан ёмғир ва қор ёғиб туради.

1-13 ноябрда эса республикамизнинг кўпчилик районларида ҳаво бир оз исийди, ана шу кунларда ҳарорат кечаси 1-6 даража, айрим жойларда эса 6-11 даражагача етади. Кундуз кунлари ҳаво 17-22 даража бўлади, жануб томонда эса ҳарорат 23-28 даражагача кўтарилади.

Ноябрь ойининг 14-20 кунларида совуқ анча кучаяди. Тунги ҳарорат 7-12 даража, кундузи эса —2, +2 даража бўлади.

Ноябрь ойининг сўнгги кунларида ҳавонинг илиқ келиши кутилади. Тунги ҳарорат 6-8 даража, кундузи эса 10-15 даража иссиқ бўлади.

А. АВАНЕСОВА,
Тошкент об-ҳаво бюросининг бўлим бошлиғи.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг ҳамма районларида ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат 10-15, жануб томонда 20 даражагача иссиқ бўлади. Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди, кучсиз шамол эсиб, 13—15 даражада иссиқ бўлади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

НАМАНГАН ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ДИҚҚАТИГА!

ОДАМ АЗИЗ, ХОТИРАСИ-ЧИ?

Яқинда Наманганадаги «Лаббайтоға» қабристонида бўлдик. Ундаги тартибсизликларни кўриб ранжидик. Бу ерга кимлар қўйилмаган дейсиз. Ям-яшил боғлар яратган соҳибкорлар, чўлларни гуллатган меҳнатсеварлар, қўлидан келганча эл-юртга хизмат қилган азиз инсонлар ётибди. Лекин афсуски, уларнинг кимлиги, қаерда, қачон вафот этганлигини кўрсатувчи ёдгорликлар кўринмайди.

Қабристон гул-дарахтсиз ҳувиллаб ётибди.

Қабристонларни кўкаламзорлаштириш, мўътабар жойга айлантириш ҳар бир кишининг, маҳаллий Советларнинг муҳим ишидир. Ҳар бир марҳум номи махсус расмийлаштирилиши, ҳар бир қабрнинг яхши ва бутун сақланиши зарур.

Лекин бу муҳим ишга Наманган шаҳар ободончилик бўлими ҳам (бош инженери ўртоқ С. Турдиев), қабристон ишлари бригадаси ҳам (бошлиғи ўртоқ А. Назаров) етарли эътибор бермаётир. Натижада қабристонлар қаровсиз қолмоқда. Оқибатда бу жойлар айрим текинхўр, ишёқмас шахсларнинг бойлик орттириш манбаларига айлантириб қўйилган.

Бундай кўнгилсиз фактлар диди нозик, боғ-роғлар ошиғи наманганликлар шаънига, шаҳарни республикамизнинг энг обод манзилларидан бирига айлантиришда анча ишлар қилган шаҳар ташкилотлари ва раҳбарлари шаънига сира ярашмайдиган бир ҳолдир.

Минг-минг гектарлаб чўл-саҳроларда чаманлар яратаётган халқимиз қабристонларимизни сердарахт, кўкаламзорга айлантиришга қодир. Фақат шаҳар ижроия комитети бу ишга бош-қош бўлиши, ташаббус кўрсатиши керак.

Н. БОБОХУЖАЕВ, С. ҚОРИЕВ, А. ХАЙРОВ, З. ДАДАБОЕВ,
хизматчилар.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

28 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт (ўзб.). 6.45 — Гимнастика (ўзб.). 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.). 8.25 — Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар.

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Музикали танаффус (ўзб.). 9.45 — Пленум қарорлари амалда (тож.). 10.10 — Концерт (рус). 10.30 — Симфоник асарлар (ўзб.). 11.10 — КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари — амалга (ўзб.). 11.25 — Концерт (ўзб.). 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.). 13.40 — Эстрада қўшиқлари (рус). 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.). 16.15 — Халқ композитори Т. Жалилов (ўзб.). 18.10 — Жаҳон халқлари куйлари (рус). 18.30 — Концерт. 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — Партия-давлат контроли амалда (рус). 20.10 — Концерт (рус). 20.45 — Партия ходими минбари (ўзб.). 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.). 22.00 — Қардош-социалистик мамлакатларда (ўзб.). 22.10 — Қўшиқлар (ўзб.). 22.40 — «Совға» ҳикояси (рус). 23.10— Эртаги кун эшиттиришлари (ўзб., рус). 23.20 — Музикали эшиттириш (ўзб.).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Инглиз тили** (мактабгача ёшдаги болалар учун). 18.05 — **Цирк келди** (болалар учун). 19.40 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек, рус тилларида).

Рус тилида: 20.05 — **Уч миллион ҳақида суд** (бадиий фильм).

21.10 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.15 — КПСС МК сентябрь Пленуми қарорлари амалда. **Илмий планлаштириш.** 21.35 — Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. **Ҳамза театри саҳнасида.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

19.00 — **«Надежда» кубоги учун футбол бўйича финал ўйинлар** (Тошкентдан).

19.45 — **Олмаота телестудияси эшиттиришларининг давоми.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/X да **Дон-Жуан,** 29/X да **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/X да **Сўнгги нусхалар,** 29/X да **Қотил.**

КИНО

Чапақай — «МИР» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 12, 2 ва кеч 10 да).

Бева-келинлар — НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (1-залда). «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1 ярим, 5 ярим ва кеч 9 яримда).

Эшик тутқичли комедия — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (жуфт соатларда). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 яримда).

Ер айланасида саёҳат — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «ЁШ ГВАРДИЯ», (кундуз соат 3-10 минутдан).

Ёш юраклар (эрталаб соат 10 да). **Қора бахмал** (кундуз ва кечқурун) — СОБИР РАҲИМОВ номли.

Ёш гвардия (эрталаб соат 10 да). **Йўлбарс** (кеч соат 7 да ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Хаёлимдаги қиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 8 да.)

Еттидан ўн иккигача (эрталаб соат 10 ва 11-40 минутда). **Вероникaнинг қайтиши** (кундуз 1-20 минутда) — «ЁШ ГВАРДИЯ».

Граф Монте-Кристо — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ёшим йигирмада — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИҚАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА
1965—1966 ЙИЛ МАВСУМИНИНГ
ОЧИЛИШИ

30/X да — **Гули сиёҳ.**
31/X да — **Тоҳболта ошиқ.**
1/XI да — **Ёшлиқда берган кўнгил.**
3/XI да — **Ўғил уйлантириш.**
4/XI да — **Ишқинг билан.**
5/XI да — **Икки билагузук.**

1965 йил 10 ноябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-математика фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Обсерватория кўчаси, 85-уй, Физика-техника институтининг конференц-зали) қуйидагилар физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

С. Қаримсоқов: «Атмосфера диффузияси ярим эмпирик назариясининг айрим масалалари ечими» деган темада.

Г. Г. Циммерман: «Атмосфера чегара қатлами назариясининг айрим турғун масалалари» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши—33469, 27221. Марксча-ленинча назарияни пропаганда қилиш ва халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 253. ИНДЕКС 64543. Р. 10223